

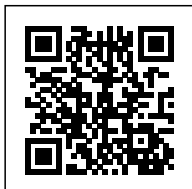

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VI. volební období

928/0

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: ministr spravedlnosti
Doručeno poslancům: 28. února 2013 v 14:50

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne.....2013,

**kterým se mění zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů,
a zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých
souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o výkonu vazby

Čl. I

Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění zákona č. 208/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 3/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 52/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb. a zákona č. 375/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se slova „občanských pracovníků (dále jen „zaměstnanci“)" nahrazují slovem „zaměstnanců“.
2. V § 3 se doplňuje odstavec 4, který zní:
„(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce ve Vězeňské službě, tak příslušník Vězeňské služby.“.
3. Na konci § 4 se doplňují věty „Věznice zřizuje a zrušuje ministr spravedlnosti. Správu věznic vykonává Vězeňská služba.“.

4. V § 5 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Písemné vyhotovení seznámení s právy a povinnostmi v jazyce státu, jehož je občanem, nebo v jazyce, kterému rozumí, se při seznámení podle věty první bez odkladu předá obviněnému.“.

5. § 7 včetně poznámky pod čarou č. 3 zní:

„§ 7

(1) Odděleně se umístí:

- a) muži od žen,
- b) obvinění, u nichž je důvodem vazby obava, že budou mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání³⁾, od ostatních obviněných,
- c) obvinění, proti nimž je vedeno společné řízení,
- d) obvinění od pravomocně odsouzených,
- e) obvinění s infekčním nebo duševním onemocněním nebo u nichž je podezření na takové onemocnění.

(2) Nebrání-li tomu jiné okolnosti, odděleně se umístí:

- a) obvinění, kteří jsou stíháni pro některý z trestných činů uvedených v § 88 odst. 4 trestního zákoníku, od ostatních obviněných,
- b) obvinění, kteří jsou stíháni pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, a obvinění, kteří nebyli dříve odsouzeni k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, od ostatních obviněných,
- c) obvinění, kteří jsou ve vazbě z důvodů uvedených v § 350c trestního řádu, od ostatních obviněných.

(3) Obviněný, který o to požádá, se umístí do cely určené výlučně buď pro kuřáky, nebo pro nekuřáky.

(4) Při rozhodování o umístění obviněných do cel se postupuje podle pokynu soudu a v přípravném řízení i státního zástupce k oddělenému umístění obviněných a podle možnosti se přihlíží též k dalším hlediskům a skutečnostem, zejména k věku a zdravotnímu stavu obviněných, stupni jejich narušení, životním návykům a osobním vlastnostem.

(5) Obviněný, který se ve vazbě chová agresivně nebo soustavně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo k porušování těchto povinností podněcuje jiné, se umístí ve zvláštní cele, odděleně od ostatních obviněných.

³⁾ § 67 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

6. V § 8 odst. 2 se slovo „společným“ zrušuje.

7. § 9 včetně nadpisu zní:

„§ 9

Základní vybavení cely

Pro každého obviněného musí být v cele lůžko a uzamykatelná skříňka na uložení osobních věcí. Cely jsou dále vybaveny stolkem a stoličkami v počtu odpovídajícím počtu obviněných a sociálním zařízením. Záchod musí být oddělen od zbývajících prostorů cely neprůhlednou zástěnou. Do každé cely musí být zavedeno elektrické osvětlení a signalizační (přivolávací) zařízení.“

8. V poznámce pod čarou č. 4 se slova „§ 72 odst. 1 a 2“ nahrazují slovy „§ 71, 72 a § 72a odst. 3“.

9. V § 13 odst. 3 větě první se za slovo „obhájcem“ vkládají slova „, mezi obviněným a advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci“.

10. V § 13 se na konci textu odstavce 3 doplňují slova „a, nemá-li obviněný finanční prostředky, na náklady věznice“.

11. V § 13a se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Obviněný má právo na použití telefonu ke kontaktu se svým obhájcem nebo advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci. Nemá-li finanční prostředky, umožní mu věznice první kontakt na své náklady.“

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 4 a 5.

12. V § 13a se na konci odstavce 4 doplňují věty „Obviněný není oprávněn mít u sebe nebo používat ve výkonu vazby telefon nebo jiné komunikační nebo záznamové prostředky, včetně jejich příslušenství a součástí. Jestliže se mu použití telefonu umožní, je povinen použít telefon určený pro tento účel věznicí. U osob ve vydávací nebo předávací vazbě povoluje umožnění použití telefonu příslušný soudce; v rámci předběžné vazby státní zástupce.“

13. V § 13a odst. 5 se slova „§ 14 odst. 7“ nahrazují slovy „§ 14 odst. 8“.

- 14.** V § 14 odst. 9 větě první se slova „odst. 1“ zrušují.
- 15.** V § 16 odst. 1 větě druhé se slovo „zpravidla“ zrušuje.
- 16.** V § 16 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Nemá-li obviněný finanční prostředky na odeslání nepředaných věcí, odešlou se na náklady věznice a náklady se mu předepíše k úhradě.“.
- 17.** V § 16 odst. 4 větě druhé se slovo „uložení“ nahrazuje slovy „převzetí do úschovy“.
- 18.** V § 16 odst. 4 se věta poslední nahrazuje větou „Obviněný nesmí mít u sebe během výkonu vazby finanční hotovost.“.
- 19.** V § 17 odst. 2 větě třetí se za slovo „může“ vkládají slova „, po provedení kontroly uvedené ve větě první,“.
- 20.** Poznámka pod čarou č. 6 zní:
„⁶⁾ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a o podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.“.
- 21.** V § 18 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:
„(4) Náklady na zdravotní služby poskytované obviněnému, který není pojištěncem podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění a který nemůže náklady hradit z vlastních prostředků uložených ve věznici, hradí v rozsahu nákladů souvisejících s poskytnutím neodkladné a akutní zdravotní péče a u cizinců v rozsahu nákladů podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky Vězeňská služba z prostředků státního rozpočtu, pokud úhrada nákladů není zajištěna jinak; to platí i v případě, že obviněný nemůže uhradit náklady na zdravotní služby provedené v zájmu zachování jeho zdravotního stavu nad rámec péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána.“.

Dosavadní odstavce 4 až 7 se označují jako odstavce 5 až 8.

22. V § 18 se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) O závažném onemocnění obviněného nebo o jeho úrazu vyžadujícím hospitalizaci vyrozumí věznice bez odkladu příslušný orgán činný v trestním řízení. Věznice vyrozumí též osobu, kterou obviněný určil, nebo jeho osobu blízkou; osobu blízkou nevyrozumí, pokud ji obviněný požádal, aby tak neučinila. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob, jakož i státního zástupce, který vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu vazby, v případě, že dojde k úmrtí obviněného.“

Dosavadní odstavce 7 a 8 se označují jako odstavce 8 a 9.

23. V § 18 odst. 8 úvodní část ustanovení zní: „Obviněný je povinen nahradit zvýšené náklady vynaložené Vězeňskou službou na střežení, dopravu a předvedení k poskytovateli zdravotních služeb, kterými se rozumí náklady vzniklé tím, že“.

24. V § 18 odstavec 9 zní:

„(9) Obviněný s těžkým zdravotním postižením má právo na zajištění přiměřených podmínek umožňujících důstojný výkon vazby.“

25. V § 19 odst. 2 se za slovo „odměňování“ vkládají slova „, bezpečnost a ochranu zdraví při práci“.

26. V poznámce pod čarou č. 7 se slova „zákon č. 65/1965 Sb.“ nahrazují slovy „zákon č. 262/2006 Sb.“.

27. § 20 včetně nadpisu zní:

„§ 20

Ochrana práv obviněných

(1) Obviněný smí k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení; stížnost nebo žádost musí být orgánu, jemuž je adresována, neprodleně odeslána. Ředitel věznice určí okruh zaměstnanců Vězeňské služby pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí; vytvoří takové

podmínky pro podávání stížností a žádostí obviněných, aby bylo vyloučeno, že s nimi budou zacházet jiné než oprávněné osoby.

(2) Vězeňská služba bez zbytečného odkladu vyrozumí státního zástupce, soudce nebo orgán, který provádí kontrolu věznice, o žádosti obviněného o rozmluvu a na jejich pokyn takovou rozmluvu ve věznici umožní.

(3) Zaměstnanci Vězeňské služby bez zbytečného odkladu vyrozumí ředitele věznice nebo jeho zástupce o žádosti obviněného o rozmluvu. Rozmluva s ředitelem věznice nebo s jeho zástupcem musí být umožněna vždy bez zbytečného odkladu.

(4) Obviněný má právo na poskytování právní pomoci jeho obhájcem nebo advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci, vést s ním korespondenci a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby.

(5) Zaměstnanci Vězeňské služby jsou povinni dbát na zachovávání práv, která obvinění mají ve výkonu vazby.“.

28. V § 21 odst. 2 se za slovo „obviněnými“ vkládá slovo „, odsouzenými“ a slova „, tetovat sebe nebo jinou osobu, anebo nechat se tetovat“ se nahrazují slovy „, Nesmí také tetovat sebe nebo jinou osobu, nechat se tetovat nebo mít ve věznici v držení pomůcky k provádění tetování; to platí obdobně také pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti“.

29. Poznámka pod čarou č. 8 zní:

„⁸⁾ § 130 trestního zákoníku.“.

30. V § 21 odst. 3 se věta první nahrazuje větou „Obviněný je povinen podrobit se osobní prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe měl věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno.“.

31. V § 21 se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) Obviněný je ve styku s jinými osobami povinen dodržovat zásady slušného chování užívané v běžném společenském styku.

(5) Obviněným je zakázáno přechovávat a rozšiřovat tiskoviny nebo materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, hnutí

směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a krutost, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití návykových látek, jedů, výbušnin, zbraní a střeliva.“.

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 6 a 7.

32. V § 21 odst. 6 se za písmeno d) vkládá nové písmeno e), které zní:

„e) oznámit věznici jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu,“.

Dosavadní písmena e) až g) se označují jako písmena f) až h).

33. V § 21 odst. 6 písm. f) se slova „omamných a psychotropních“ nahrazují slovy „návykových“.

34. V § 21 odst. 6 se na konci textu písmene f) doplňují slova „, včetně vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, a v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, nahradit náklady na toto vyšetření“.

35. V § 21 odst. 6 se na konci textu písmene g) doplňují slova „a v osobních věcech udržovat pořádek a čistotu“.

36. V § 21 se na konci odstavce 6 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena i) až l), která znějí:

„i) během nepřetržité osmihodinové doby ke spánku dodržovat noční klid,

j) nekouřit v místech, kde je to vzhledem k možnému ohrožení zdraví nekuřáků nebo z protipožárních důvodů ředitelem věznice zakázáno,

k) oznámit při příjmu do věznice písemně, zda je účasten důchodového spoření,

l) oznámit změnu zdravotní pojišťovny a změnu osobních či rodinných údajů, které nahlásil při přijetí do výkonu vazby.“.

37. Za § 21 se vkládají nové § 21a a 21b, které včetně nadpisů znějí:

„§ 21a

Povinnost nahradit náklady spojené s výkonem vazby

(1) Ředitel věznice rozhodne o povinnosti obviněného nahradit náklady spojené s výkonem vazby, kterými jsou

- a) náklady na odeslání nepředaných věcí podle § 16 odst. 3,
- b) náklady na zdravotní služby podle § 18 odst. 4 části věty za středníkem a podle § 21 odst. 6 písm. h) a na regulační poplatky,
- c) zvýšené náklady na střežení, dopravu a předvedení podle § 18 odst. 8,
- d) náklady na vyšetření ke zjištění, zda obviněný neuzil návykovou látku, v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, podle § 21 odst. 6 písm. f).

(2) V rozhodnutí podle odstavce 1 musí být jednotlivé náklady vyčísleny. Proti tomuto rozhodnutí může obviněný do 3 dnů od doručení podat stížnost, o které rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(3) Výkon rozhodnutí, kterým byla obviněnému uložena povinnost nahradit náklady podle odstavce 1, se po dobu výkonu vazby provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

§ 21b

Náhrada škody

(1) Způsobil-li obviněný zaviněným porušením povinnosti stanovené tímto zákonem škodu na majetku státu, se kterým hospodář Vězeňská služba, a výše této škody nepřevyšuje 10 000 Kč, rozhodne o povinnosti nahradit tuto škodu ředitel věznice. Proti rozhodnutí ředitele věznice může obviněný do 3 dnů od doručení podat stížnost, o které rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(2) Výkon rozhodnutí, kterým byla obviněnému uložena povinnost nahradit škodu podle odstavce 1, se po dobu výkonu vazby provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.“

38. V § 23 odstavec 1 zní:

„(1) Kázeňskou pravomoc nad obviněnými vykonávají generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic a jimi pověřeni zaměstnanci vězeňské služby.“

39. V § 23 se na konci odstavce 2 doplňují věty „Obviněný má právo se vyjádřit ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.“

40. V § 23 odst. 5 se slova „byla uložena pokuta, propadnutí věci“ nahrazují slovy „byl uložen kázeňský trest“.

41. V § 23 odstavec 7 zní:

„(7) O stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nebo ochranného opatření zabrání věci rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice rozhodne generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Rozhodnutím o stížnosti nelze pověřit zaměstnance, který kázeňský trest uložil nebo který rozhodl o zabrání věci.“

42. Poznámka pod čarou č. 10 se zrušuje.

43. V § 23 se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Rozhodnutí vydaná v kárném řízení, kterými byly uloženy kázeňské tresty podle § 22 odst. 2 písm. a) až c) nepodléhají přezkoumání soudem.“

44. V § 28 odst. 4 se za slovo „vazbu“ vkládá slovo „zpravidla“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o výkonu trestu odnětí svobody

Čl. II

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 359/1999 Sb., zákona č. 3/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 52/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 346/2007 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 341/2010 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb. a zákona č. 399/2012 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odstavec 2 zní:

„(2) Účelem výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „trest“) je prostředky stanovenými tímto zákonem působit na odsouzené tak, aby snižovali nebezpečí recidivy svého kriminálního chování a vedli po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem, chránit společnost před pachateli trestných činů a zabránit jim v dalším páčení trestné činnosti.“

2. V § 3 odst. 3 se věta druhá nahrazuje větou „Pokyny a příkazy v rozsahu stanoveném tímto zákonem jsou oprávněni vydávat vedle příslušníků Vězeňské služby i zaměstnanci Vězeňské služby.“

3. V § 3 odstavec 4 zní:

„(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce ve Vězeňské službě, tak příslušník Vězeňské služby.“

4. V poznámce pod čarou č. 2 se slova „§ 124 zákona č. 65/1965 Sb.“ nahrazují slovy „§ 203 zákona č. 262/2006 Sb.“

5. Poznámka pod čarou č. 3 se zrušuje, a to včetně odkazu na poznámku pod čarou.

6. V § 5 odst. 2 větě první se slovo „zajistit“ nahrazuje slovem „poskytnout“.
7. V poznámce pod čarou č. 3b se slova „písm. d)“ nahrazují slovy „odst. 1 písm. c)“.
8. V § 6 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Písemné vyhotovení seznámení s právy a povinnostmi v jazyce státu, jehož je občanem, nebo v jazyce, kterému rozumí, se bez odkladu předá odsouzenému.“.
9. V § 7 úvodní části textu se za slovo „žen“ vkládají slova „, odsouzení s infekčním onemocněním nebo u nichž je podezření na infekční onemocnění“.
10. V § 7 písm. e) se slovo „a“ nahrazuje čárkou.
11. V § 7 se na konci písmene f) tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno g), které zní:
- „g) velmi nebezpeční podle § 72a.“.
12. V poznámce pod čarou č. 4 se slova „č. 140/1961 Sb., trestní zákon“ nahrazují slovy „č. 40/2009 Sb., trestní zákoník“.
13. § 12 včetně nadpisu zní:

„§ 12

Návrh odsouzeného na přeřazení

Oznámí-li odsouzený věznici, že podává návrh soudu na své přeřazení do jiného typu věznice, ředitel věznice i bez výzvy zašle soudu přílohy uvedené v § 11 odst. 2.“.

14. V § 16 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Jsou-li pro to vytvořeny ve věznici odpovídající stavební, materiální a hygienické podmínky, umožní se zejména odsouzeným umístěným ve výstupních odděleních věznic, aby si stravu připravovali sami z potravin dodaných věznicí.“.

Dosavadní odstavce 2 až 9 se označují jako odstavce 3 až 10.

15. V § 16 odst. 3 se slova „prostor pro“ nahrazují slovy „uzamykatelnou skříňku k“.

16. V poznámce pod čarou č. 5 se slova „č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu“ nahrazují slovy „č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)“.

17. V § 16 odstavce 8 až 10 znějí:

„(8) Odsouzenému, který není zařazen do práce, neodmítl bez závažného důvodu práci a neměl v období jednoho kalendářního měsíce jiný příjem nebo jiné finanční prostředky ve výši alespoň 100 Kč, poskytuje věznice jedenkrát za měsíc balíček, který obsahuje základní věci osobní potřeby.

(9) O závažném onemocnění odsouzeného nebo o jeho úrazu vyžadujícím hospitalizaci vyrozumí věznice bez odkladu osobu, kterou odsouzený určil, nebo jeho osobu blízkou; osobu blízkou nevyrozumí, pokud ji odsouzený požádal, aby tak neučinila. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob, jakož i státního zástupce, který vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu, v případě, že dojde k úmrtí odsouzeného.

(10) Sociální pracovník věznice zajišťuje odsouzenému právo na poskytování sociálního poradenství, pomoci a podpory v rozsahu stanoveném zákonem upravujícím poskytování sociálních služeb.“.

18. V § 17 odst. 3 se slova „a advokátem zmocněným odsouzeného zastupovat“ nahrazují slovy „a jeho obhájcem, mezi odsouzeným a advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci“.

19. V 17 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Korespondence odsouzeného, který nemá žádné finanční prostředky, adresovaná orgánům uvedeným v odstavci 3 se odešle na náklady věznice.“.

20. V § 18 odstavec 1 zní:

„(1) Odsouzený má právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou v době vymezené vnitřním řádem věznice; při tom může použít pouze telefon určený pro tento účel věznicí. Toto právo odsouzeného lze omezit pouze v odůvodněných případech, zejména je-li to nutné k ochraně bezpečnosti nebo práv jiných osob.“

21. V § 18 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Odsouzený má právo na použití telefonu v době vymezené vnitřním řádem věznice ke kontaktu se svým obhájcem nebo advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci.“

Dosavadní odstavce 2 až 4 se označují jako odstavce 3 až 5.

22. V § 18 odst. 3 se slova „je osoba blízká“ nahrazují slovy „jsou osoby uvedené v odstavcích 1 a 2“.

23. V § 19 odst. 1 se slova „celkem 3 hodiny“ nahrazují slovy „3 hodin“.

24. V § 19 se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) Při návštěvách jsou odsouzení povinni chovat se slušně a ohleduplně k ostatním přítomným osobám. Nesmějí odevzdávat nebo přijímat peníze, dopisy nebo jiné věci, s výjimkou věcí povolených ředitelem věznice nebo jím pověřeným zaměstnancem Vězeňské služby.“

Dosavadní odstavce 7 a 8 se označují jako odstavce 8 a 9.

25. V § 20 odst. 9 se slova „pro jejich budoucí samostatný život na svobodě“ nahrazují slovy „k tomu, aby mohli po propuštění vést soběstačný život v souladu se zákonem“.

26. V § 23 odstavec 1 zní:

„(1) Odsouzený má právo nakupovat nejméně jedenkrát týdně v prodejně věznice potraviny a věci osobní potřeby, případně věci pro zájmovou a vzdělávací činnost nebo k realizaci programu zacházení. Nákup se uskutečňuje formou bezhotovostní platby z té části

peněžních prostředků, s nímž může volně disponovat. Ředitel věznice může upřednostnit před nákupem úhradu nákladů na nezbytné léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely, zdravotnické prostředky a doplatky za ně, na zdravotní výkony nehrazené nebo částečně hrazené z veřejného zdravotního pojištění a na regulační poplatky nebo spojených s pořízením nezbytných osobních dokladů.“.

27. § 24 včetně nadpisu zní:

„§ 24

Přijetí balíčku

(1) Odsouzený má právo dvakrát ročně, zpravidla u příležitosti narozenin a vánočních svátků, přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg. Právo na přijetí balíčku vzniká a roční lhůta podle věty první počíná dnem nástupu do výkonu trestu nebo dnem převedení z výkonu vazby.

(2) Balíčky podléhají kontrole zaměstnanců Vězeňské služby. Odsouzenému se nepředávají věci, které odporují účelu výkonu trestu nebo které není dovoleno mít u sebe, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Věci, které nemohou být předány odsouzenému a se kterými není třeba naložit podle právních předpisů jiným způsobem, se odešlou na náklady odsouzeného zpět odesílateli, kromě potravin s krátkodobou trvanlivostí nebo prošlou lhůtou spotřeby, které se zlikvidují.

(3) Na balíčky obsahující prádlo, oděv a potřeby k realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost se nevztahují omezení uvedená v odstavci 1.

(4) Balíček, jehož přijetí odsouzený odmítl, odešle věznice na náklady odsouzeného odesílateli.

(5) Nemá-li odsouzený finanční prostředky na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku odesílateli, odešlou se na náklady věznice a vynaložené náklady se předepíše odsouzenému k úhradě jako náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody.“.

28. V § 25 odstavec 1 zní:

„(1) Pokud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznicí a odsouzený se o tom vyrozumí. Odsouzený nesmí mít u sebe během výkonu trestu finanční hotovost. Peníze zaslané odsouzenému výslovně na úhradu nákladů na zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění, na úhradu regulačních poplatků a na nákup léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely a zdravotnických prostředků musí být uloženy na zvláštní účet, z něhož lze čerpat peníze pouze na úhradu uvedených nákladů. Nesouhlasí-li odsouzený s přijetím peněz, peníze se vrátí odesílateli

na náklady odsouzeného. Nemá-li odsouzený dostatek finančních prostředků na odeslání, odečte věznice náklady na odeslání z odesílaných peněz. K přijetí peněz zaslaných orgány státní správy a příjmu podléhajícího dani z příjmu se nevyžaduje souhlas odsouzeného.“.

29. V § 25 odstavec 4 zní:

„(4) Neuhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplatků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě za poskytnuté zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle odstavce 1 věty první a zbývající část peněžních prostředků může použít jen na úhradu těchto pohledávek; to neplatí pro peníze výslovně zaslané na úhradu nákladů uvedených v odstavci 1 větě druhé.“.

30. V § 25 odst. 5 se slova „odst. 5“ nahrazují slovy „odst. 6“.

31. V § 25 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Účet odsouzeného vedený věznicí není úročen a za jeho vedení se nevybírají poplatky. Peníze v cizí měně, které nelze směnit na českou měnu, se uloží ve věznici společně s jinými věcmi odsouzeného. Na účtu musí vždy zůstat částka potřebná k úhradě nákladů spojených s cestou odsouzeného z místa výkonu trestu do místa, kde se bude po propuštění zdržovat.“.

32. V § 26 odst. 1 se za větu první vkládá věta „Žádost o přemístění do jiné věznice může odsouzený opakovat nejdříve po uplynutí tří měsíců od vyřízení jeho předchozí žádosti.“.

33. V § 26 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Toto právo odsouzeného musí být zajištěno nejpozději do 24 hodin od přijetí žádosti.“.

34. V poznámce pod čarou č. 10 se slova „č. 65/1965 Sb.“ nahrazují slovy „č. 262/2006 Sb.“.

35. V § 28 odst. 2 písm. a) se slovo „neměl“ nahrazuje slovem „měl“.

36. V § 28 odst. 2 se na konci textu písmene b) doplňují slova „; pokud své osobní věci uzamyká v uzamykatelné skříňce k uložení osobních věcí, je povinen předat náhradní klíč od této skříňky ředitelem věznice pověřenému zaměstnanci Vězeňské služby“.

37. V § 28 odst. 2 písm. g) se slova „omamných a psychotropních“ nahrazují slovem „návykových“.

38. V § 28 odst. 2 písm. i) se slova „, příspěvku za službu“ zrušují.

39. V § 28 odst. 2 se na konci textu písmene i) doplňují slova „a z uvedených finančních prostředků zajistit zaslání částky na účet vedený věznicí na úhradu nákladů výkonu trestu ve výši stanovené zvláštním právním předpisem“.

40. V § 28 odst. 2 se na konci textu písmene k) doplňují slova „, a to včetně regulačních poplatků“.

41. V § 28 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena l) až r), která znějí:

„l) oznámit věznicí jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu,

m) oznámit při příjmu do věznice písemně, zda je účasten důchodového spoření,

n) oznámit věznicí změnu zdravotní pojišťovny a změnu osobních či rodinných údajů, které nahlásil při přijetí do výkonu trestu,

o) podrobit se vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, a v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, uhradit náklady na toto vyšetření,

p) dodržovat zákaz kouření v místech, kde je to vzhledem k možnému ohrožení zdraví nekuřáků nebo z protipožárních důvodů ředitelem věznice zakázáno,

r) během osmihodinové doby určené ke spánku dodržovat noční klid.“.

42. V § 28 odst. 3 písm. e) se slova „anebo nechat se tetovat“ nahrazují slovy „, nechat se tetovat nebo mít ve věznici v držení pomůcky k provádění tetování; to platí obdobně také pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti“.

43. Poznámka pod čarou č. 12 zní

„¹²⁾ § 238 až 247 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Úmluva o noční práci mladistvých zaměstnaných v průmyslu, vyhlášená pod č. 460/1990 Sb.“.

44. V poznámce pod čarou č. 13 se slova „§ 97 odst. 1 a 3 zákona č. 65/1965 Sb.“ nahrazují slovy „§ 93 zákona č. 262/2006 Sb.“.

45. V § 32 odst. 2 v části věty za středníkem se za slovo „odsouzení“ vkládají slova „, pokud jsou k nim zdravotně způsobilí,“.

46. V § 32 se na konci textu odstavce 2 doplňuje věta „V době vycházek lze takové práce nařídít jen výjimečně, vyžaduje-li to mimořádná situace.“.

47. V § 33 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Vězeňská služba poskytuje odsouzenému zařazenému do práce v době jeho dočasné pracovní neschopnosti náhradu odměny za stejných podmínek, jako ji poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci podle zákoníku práce.“.

Dosavadní odstavce 2 až 5 se označují jako odstavce 3 až 6.

48. V § 33 odst. 3 se na konci textu věty druhé doplňují slova „a dalších nákladů spojených s výkonem trestu“.

49. V § 33 odstavec 5 zní:

„(5) Část pracovní odměny odsouzeného, která zbývá po provedení srážek podle odstavce 3, případně podle odstavce 4, se rozdělí na kapesné a úložné. Kapesným se rozumí částka, kterou může odsouzený použít podle vlastního rozhodnutí. Úložným se rozumí zbývající část pracovní odměny, kterou věznice převede na účet odsouzeného.“.

50. V § 33 odst. 6 větě první se číslo „4“ nahrazuje číslem „5“.

51. V § 35 odstavec 2 zní:

„(2) Od povinnosti podle odstavce 1 je osvobozen odsouzený po dobu, po kterou

- a) nebyl nezaviněně zařazen do práce, pokud nebyl poživitelem důchodu nebo výsluhového příspěvku nebo neobdržel v kalendářním měsíci peníze na účet v úschově,
- b) nedovršíl osmnáctý rok věku,
- c) mu byla poskytována lůžková zdravotní péče, s výjimkou případů uvedených v § 36 odst. 1,
- d) byl zařazen do vzdělávacího nebo terapeutického programu s dobou výuky nebo terapie nejméně 21 výukových hodin týdně,
- e) trest dočasně nevykonával,
- f) byl účasten na soudním jednání v postavení svědka nebo poškozeného.“.

52. Poznámka pod čarou č. 14 se zrušuje.

53. § 36 včetně nadpisu zní:

„§ 36

Povinnost nahradit další náklady spojené s výkonem trestu

(1) Ředitel věznice rozhodne o povinnosti odsouzeného nahradit další náklady spojené s výkonem trestu, kterými jsou

- a) náklady na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku podle § 24 odst. 5,
- b) náklady na zdravotní služby podle § 28 odst. 2 písm. k) a na regulační poplatky,
- c) náklady na vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, podle § 28 odst. 2 písm. o),

d) zvýšené náklady na zdravotní služby.

(2) Zvýšenými náklady na zdravotní služby podle odstavce 1 písm. d) se rozumí zvýšené náklady na střežení a náklady na dopravu a předvedení do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, jestliže odsouzený

- a) si úmyslně způsobil nebo jinému úmyslně umožnil způsobit mu újmu na zdraví anebo se opakovaně dopustil porušování léčebného režimu,
- b) zneužil poskytnutí zdravotních služeb předstíráním poruchy zdraví, nebo
- c) se z vlastního rozhodnutí nepodrobil poskytnuté zdravotní službě, k níž dal předchozí souhlas nebo o kterou požádal.

(3) V rozhodnutí podle odstavce 1 musí být jednotlivé náklady vyčísleny. Proti tomuto rozhodnutí může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(4) Výkon rozhodnutí podle odstavce 1 se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

(5) Podle odstavce 4 se postupuje i při náhradě neuhrazených nákladů spojených s výkonem vazby předcházející tomuto výkonu trestu.

(6) Pro náhradu nákladů podle odstavců 1 a 5 se obdobně použijí ustanovení § 35 odst. 3 až 5.“

54. V poznámce pod čarou č. 16 se slova „§ 172 zákona č. 65/1965 Sb.“ nahrazují slovy „§ 250 zákona č. 262/2006 Sb.“.

55. V poznámce pod čarou č. 17 se slova „§ 187, 205a a 205b zákona č. 65/1965 Sb.“ nahrazují slovy „§ 265, 269 a 270 zákona č. 262/2006 Sb.“.

56. V poznámce pod čarou č. 19 se slova „204 a 205 zákona č. 65/1965 Sb.“ nahrazují slovy „266 až 268 zákona č. 262/2006 Sb.“.

57. V § 39 odst. 2 se za slovo „věznice“ doplňují slova „, denní forma studia“.

- 58.** V § 39a odst. 2 se slovo „zmocněný“ nahrazuje slovem „pověřený“.
- 59.** V § 39a se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Podání stížnosti má odkladný účinek.“.
- 60.** V § 39a se doplňuje odstavec 4, který zní:
„(4) Výkon rozhodnutí podle odstavce 1 se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.“.
- 61.** V § 40 odst. 2 větě první se slova „na odsouzeného“ nahrazují slovy „, jehož cílem je připravit odsouzeného na soběstačný život v souladu se zákonem po propuštění z výkonu trestu“.
- 62.** V § 40 odst. 2 se za větu první vkládá věta „Součástí působení na odsouzeného jsou rovněž metody a formy práce zaměřené na oblast řešení důsledků a dopadů trestné činnosti na poškozeného.“.
- 63.** V § 40 se doplňuje odstavec 3, který zní:
„(3) Rozhodnutí ředitele věznice o povolení opustit věznici je veřejnou listinou, kterou lze prokázat totožnost odsouzeného.“.
- 64.** V § 41 odst. 2 se za slovo „pedagogického“ vkládá slovo „, sociálního“ a za slovo „posouzení“ se vkládají slova „, hodnocení rizik a potřeb“.
- 65.** V § 41 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „S obsahem komplexní zprávy může být bez souhlasu odsouzeného seznámeno státní zastupitelství, které provádí dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu.“.
- 66.** V § 41 odst. 3 větě druhé se za slovo „odsouzeného,“ vkládá slovo „případně“ a slova „samostatný způsob života“ se nahrazují slovy „soběstačný život v souladu se zákonem“.

67. V § 41 odstavec 4 zní:

„(4) V rámci programu zacházení se pro odsouzené nezařazené do výstupního oddělení vytvářejí nejméně 3 měsíce před propuštěním podmínky pro soběstačný život v souladu se zákonem a za tím účelem se aktualizuje program zacházení.“.

68. Za § 42 se vkládá nový § 42a, který včetně nadpisu zní:

„§ 42a

Předávání odsouzených

(1) Odsouzený se předá policejnímu orgánu mimo věznici na dobu nezbytně nutnou k provedení úkonu probíhajícího řízení na základě písemné žádosti obsahující odůvodnění takového postupu. Žádost zašle policejní orgán alespoň 3 dny před provedením takového úkonu řediteli věznice. Žádost musí být schválena ředitelem příslušného útvaru Policie České republiky nebo jím písemně pověřeným příslušníkem Policie České republiky, náčelníkem Vojenské policie, anebo vedoucím příslušníkem Generální inspekce bezpečnostních sborů.

(2) Jestliže je odsouzený předán na dobu převyšující 24 hodin a úkon je prováděn mimo obec, v níž se nachází věznice, kde je odsouzený umístěn, může být do ukončení úkonu odsouzený umístěn ve věznici, která je nejbližší místu, kde je úkon prováděn. Eskorty mezi věznicemi zajišťuje Vězeňská služba.

(3) V době od předání odsouzeného policejnímu orgánu až do jeho vrácení nebo umístění do jiné věznice zajišťuje ostrahu odsouzeného Policie České republiky.“.

69. V § 43 odst. 2 větě první a v § 61 odst. 5 se slova „samostatný způsob života“ nahrazují slovy „soběstačný život v souladu se zákonem“.

70. V § 43 odst. 3 se slova „režimu života odsouzených“ nahrazují slovy „rozvrhu dne“.

71. V § 46 odst. 3 písm. d) se částka „1 000 Kč“ nahrazuje částkou „5 000 Kč“.

72. V § 47 odst. 1 se slova „k věci vyjádřil“ nahrazují slovy „vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a důkazům o nich“.

73. V § 47 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.“.

74. V § 58 odst. 3 se slova „69, 70 a 71“ nahrazují slovy „69 a 70“.

75. V § 61 odst. 7 se za slovo „povinná“ vkládají slova „, pokud je k němu zdravotně způsobilý“.

76. Poznámka pod čarou č. 21 se zrušuje, a to včetně odkazu na poznámku pod čarou.

77. V § 67 se doplňují odstavce 5 až 7, které znějí:

„(5) Základem programu zacházení je u matky, které bylo povoleno mít u sebe a starat se o své dítě, celodenní péče o dítě.

(6) Ředitel věznice může rozhodnout o zrušení povolení mít ve výkonu trestu u sebe své dítě a starat se o ně, a to na základě negativního vyjádření lékaře nebo klinického psychologa anebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí k dalšímu pobytu dítěte s matkou ve věznici. O tomto rozhodnutí ředitele informuje věznice neprodleně okresní soud a orgán sociálně-právní ochrany dětí, v jejichž obvodu se věznice nachází.

(7) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle odstavce 6 může odsouzená žena podat do 3 dnů od jeho oznámení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje bezodkladně generální ředitel Vězeňské služby nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.“.

78. V § 69 odst. 1 písm. b) se za slovo „stupni²²⁾“ vkládají slova „, ledaže sám požádá o zařazení do práce a jeho pracovní schopnost takovéto zařazení připouští“.

79. V § 70 písm. b) se slovo „psychotropních“ nahrazuje slovem „návykových“.

80. V § 71 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 2 a 3.

81. V části první hlavě IV se za díl 8 vkládá nový díl 9, který včetně nadpisu zní:

„Díl 9

Výkon trestu velmi nebezpečných odsouzených

§ 72a

(1) Velmi nebezpečným odsouzeným je odsouzený,

a) který byl odsouzen k výjimečnému trestu,

b) proti kterému je vedeno trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin spáchaný během výkonu vazby nebo výkonu trestu,

c) který se v posledních pěti letech pokusil uprchnout nebo uprchl z výkonu vazby nebo výkonu trestu,

d) u kterého lze důvodně předpokládat, že ohrozí bezpečnost jiných osob.

(2) Velmi nebezpečný odsouzený se zpravidla umísťuje do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením. Rozhodnutí ředitele věznice o zařazení do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením se vyhotovuje písemně a doručuje se odsouzenému. Proti rozhodnutí může odsouzený podat do 3 dnů od doručení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby.

(3) Velmi nebezpečný odsouzený podle odstavce 1 písm. a) až c) se do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením umístí na dobu nejdéle 90 dnů. Nejsou-li v této době zjištěny důvody podle odstavce 1 písm. d), odsouzený se z tohoto oddělení vyřadí. Jsou-li v této době takové důvody zjištěny, odsouzený se v tomto oddělení ponechá, a to i opakovaně, nejdéle na dalších 180 dnů.

(4) Velmi nebezpečný odsouzený podle odstavce 1 písm. d) se do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením umístí na dobu nejdéle 180 dnů. Nejsou-li v této době zjištěny důvody pro toto umístění, odsouzený se z tohoto oddělení vyřadí. Jsou-li v této době takové důvody zjištěny, odsouzený se v tomto oddělení ponechá, a to i opakovaně, nejdéle na dalších 180 dnů.

(5) Odsouzený zařazený do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením může požádat ředitele věznice o vyřazení z tohoto oddělení, má-li za to, že důvody pro takové zařazení nenastaly nebo pominuly. Rozhodnutí o žádosti se vyhotovuje písemně a doručuje se odsouzenému. Proti rozhodnutí může odsouzený podat do 3 dnů od doručení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Byla-li žádost odsouzeného zamítnuta, může ji odsouzený podat znovu až po uplynutí tří měsíců od právní moci rozhodnutí.“.

82. V § 74 odst. 1 se slovo „umísťují“ nahrazuje slovem „zařazují“ a slova „samostatný způsob života“ se nahrazují slovy „soběstačný život v souladu se zákonem“.

83. V § 74 odstavec 2 zní:

„(2) Programy zacházení jsou po zařazení odsouzených do výstupního oddělení aktualizovány a zaměřeny na jejich přípravu na soběstačný život v souladu se zákonem.“

84. V § 75 se slova „pro plynulý přechod odsouzených do samostatného způsobu života po propuštění z výkonu trestu“ nahrazují slovy „k tomu, aby odsouzení mohli pro propuštění z výkonu trestu plynule přejít do soběstačného života v souladu se zákonem“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014.

Důvodová zpráva

Obecná část

Hodnocení dopadů regulace podle obecných zásad

Podle bodu 3. 8. (procesní pravidla) Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA), jež byly schváleny usnesením vlády č. 768 ze dne 19. října 2011, nebyla RIA na tento návrh zákona aplikována.

Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadu navrhovaného řešení ve vztahu rovnosti mužů a žen, a vysvětlení její nezbytnosti jako celku

Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, byl novelizován v roce 2000 (zákonem č. 208/2000 Sb.) a v roce 2004 (zákonem č. 52/2004 Sb.). Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, byl novelizován v roce 2004 (zákonem č. 52/2004 Sb.) a ve věci zaměstnávání odsouzených v roce 2007 (zákonem č. 346/2007 Sb.). Další dílčí novely těchto zákonů byly přijaty v návaznosti na jiné zákony, např. o soudnictví ve věcech mládeže, změny trestního řádu, přijetí nového trestního zákoníku a zákona o zdravotních službách apod.

Platný zákon o výkonu vazby postrádá ustanovení o zřizování vazebních věznic a o způsobu úhrady nákladů zdravotní péče poskytované vazebně stíhaným osobám. Je rovněž ústavně problematický, protože některé povinnosti těchto osob jsou stanoveny v prováděcí vyhlášce Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu vazby. Nevyhovuje potřebám umístování obviněných ve vazbě a nedává dostatečný prostor pro zvýšení vymahatelnosti pohledávek vzniklých neplněním povinností pravomocně odsouzených osob hradit náklady spojené s výkonem vazby. Na jeho nedostatky upozornil opakovaně Veřejný ochránce práv, Výbor pro zabránění mučení (CPT) a státní zástupci vykonávající dozor nad výkonem vazby. Potřeba novely je vyvolána rovněž zkušenostmi Vězeňské služby nabytými při aplikaci stávající právní úpravy. Uvedené problémy lze řešit pouze změnou zákona o výkonu vazby. Jejím cílem je zejména stanovit způsob umístování obviněných ve vazebních věznicích a věznicí, doplnit zákon o pravomoc ministra spravedlnosti zřizovat vazební věznice, přenést některých povinností obviněných z prováděcí vyhlášky do zákona, zpřesnit práva a povinnosti obviněných, doplnit zákon o způsob úhrady poskytnuté zdravotní péče nehrzené ze zdravotního pojištění, konkretizovat náklady spojené s výkonem vazby a uvést postup při přezkumu pravomocně uložených kázeňských trestů do souladu se soudním řádem správním.

Platný zákon o výkonu trestu odnětí svobody postrádá ustanovení o účelu výkonu tohoto trestu a neposkytuje dostatečný prostor pro zvýšení vymahatelnosti pohledávek vzniklých nesplněním povinnosti odsouzených osob uhradit náklady spojené s výkonem trestu. Umožňuje odsouzeným zneužívat institut sociálního kapesného, nevylučuje segregaci zvláště nebezpečných odsouzených zpravidla umístovaných na speciální oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením. Některé povinnosti odsouzených jsou stanoveny pouze v prováděcí vyhlášce Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. Na nedostatky platného zákona upozornil opakovaně Veřejný ochránce práv, Evropský výbor pro zabránění mučení (CPT) a státní zástupci vykonávající dozor nad výkonem trestu. Potřeba novely je vyvolána rovněž zkušenostmi Vězeňské služby nabytými při aplikaci stávající právní úpravy. Uvedené problémy lze řešit pouze změnou zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Jejím cílem je zejména doplnit zákon o účel výkonu trestu, přesunout některé povinnosti odsouzených dosud uvedených v prováděcí vyhlášce do zákona, nahradit sociální kapesné poskytované odsouzeným bez finančních prostředků balíčkem obsahujícím nezbytné osobní potřeby, konkretizovat náklady spojené s výkonem trestu, vytvořit podmínky pro zlepšení jejich vymáhání a upravit umístování odsouzených do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky.

Navrhované řešení je v souladu s předpisy tvořícími ústavní pořádek, jakož i mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky a zajišťuje také právní prostředí pro realizaci současných i budoucích mezinárodních závazků z mezinárodních smluv podle čl. 49 Ústavy České republiky. Návrh novelizace respektuje zásadu, podle níž lze státní moc lze uskutečňovat pouze na podkladě zákona a v jeho mezích.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona neodporuje mezinárodním úmluvám nebo doporučením, jejichž obsahem je Česká republika vázána. Mezi ně patří především:

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (č. 120/1976 Sb.),

Opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech (č. 169/1991 Sb.),

Úmluva proti mučení a jinému hrubému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (č. 143/1988 Sb.),

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění pozdějších předpisů (č. 209/1992 Sb.) a

Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (č. 9/1996 Sb.).

Návrh zákona respektuje rovněž Evropská vězeňská pravidla přijatá formou doporučení Výboru ministrů dne 11. 1. 2006 (Rec/2006/2), která obsahují minimální pravidla pro zacházení s vězni. Přestože nemají povahu mezinárodní smlouvy podle čl. 10 Ústavy, posuzuje Evropský soud pro lidská práva jejich závažné porušení jako porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle tohoto ustanovení nesmí být nikdo mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

Návrh zákona nezpracovává do právního řádu České republiky právo EU a není s právem EU v rozporu.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaný zákon neklade zvýšené nároky na státní rozpočet ani jiné veřejné prostředky. Konkretizuje okruh nákladů spojených s výkonem vazby a trestu odnětí svobody, které je povinen odsouzený zaplatit podle § 152 odst. 1 trestního řádu. Nemá-li k jejich úhradě finanční prostředky a jsou nezbytné (např. za regulační poplatky ve zdravotnictví, za první kontakt s obhájcem, za vrácení balíčku obsahujícího nepovolené věci odesílateli), uhradí je za něj Vězeňská služba a následně je bude vymáhat podle daňového řádu, jak stanoví § 152a trestního řádu.

Návrh nemá dopady na podnikatelské prostředí České republiky, dále není spojen se sociálními dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a nemá dopady na životní prostředí.

Zvláštní část

K části první

Ke změně zákona o výkonu vazby

K bodu 1 (§ 1) a 2 (§ 3 odst. 4)

Nahrazení dříve používaného označení občanský pracovník Vězeňské služby pojmem zaměstnanec Vězeňské služby má za cíl sjednocení s terminologií používanou v současné době v jiných právních předpisech. Výslovně se stanoví, že zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce ve Vězeňské službě, tak příslušník Vězeňské služby.

K bodu 3 (§ 4)

V zákoně o výkonu vazby bylo doposud postrádáno ustanovení o zřizování, rušení a správě vazebních věznic. Navrhuje se převzít analogické ustanovení, které obsahuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody v § 5 odst. 1.

K bodu 4 (§ 5 odst. 2)

Povinnost věznic předat obviněnému písemné vyhotovení seznámení s jeho právy a povinnostmi vyplývá z Evropských vězeňských pravidel - obviněným musí být dovoleno mít v držení písemnou verzi informací poskytnutých při příjmu.

K bodu 5 (§ 7)

Nový způsob obligatorního a fakultativního umístování obviněných vychází z potřeb praxe a nutnosti předejít případům mimořádných událostí, především sebevražd. Návrh předložilo Nejvyšší státní zastupitelství a Vězeňská služba se s návrhem ztotožňuje. Cílem úpravy podle odstavce 5 je eliminovat rizika plynoucí z jednání osob, které organizují, podněcují nebo jiným způsobem nabádají ostatní obviněné k narušování pořádku a kázně. Tyto osoby je třeba umístit odděleně od ostatních obviněných.

K bodu 6 (§ 8 odst. 2)

Ubytovacími místnostmi v oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem mohou být cely vybavené sociálním zařízením, v tomto případě není důvod budovat v prostoru oddělení ještě další společné sociální zařízení.

K bodu 7 (§ 9)

Navrhovaná úprava vychází z potřeb praxe. V některých věznicích je umístěno umyvadlo mimo prostor záchodu, který je oddělený od zbývajících prostorů cely neprůhlednou zástěnou.

K bodům 8, 20, 26, 29, 42

Jedná se o legislativně technické úpravy a aktualizace poznámek pod čarou.

K bodu 9 a 10 (§ 13)

Úprava se rozšiřuje podle požadavků na zajištění neprodleného doručování korespondence. Obviněný může mít vedle obhájce v trestní věci i advokáta, který je oprávněn jej zastupovat v jiné věci (např. občanskoprávní). Je třeba stanovit, že kontrola korespondence je nepřípustná i v těchto případech. Odesílání takové korespondence nemůže bránit nedostatek finančních prostředků na straně obviněného, v takovém případě hradí náklady Vězeňská služba.

K bodu 11 až 13 (§ 13a)

Nové ustanovení jednoznačně stanoví, že obviněný má právo na použití telefonu ke kontaktu se svým obhájcem nebo advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci. Podle dosavadního odstavce 3 hradí náklady spojené s použitím telefonu vždy obviněný. Obviněným bez finančních prostředků se nově umožňuje první telefonický kontakt s obhájcem na náklady věznice. Celkové roční náklady činí částku cca 20.000 Kč.

Navrhuje se jednoznačně stanovit, že obviněný ve výkonu vazby není oprávněn držet a používat telefon, vysílačku a jiné komunikační prostředky. Je-li mu umožněno telefonovat, je povinen použít výhradně telefon věznice.

K bodu 14 (§ 14 odst. 9)

Navrhuje se legislativně technická oprava, protože ustanovení § 67 trestního řádu není členěno na odstavce.

K bodu 15 (§ 16 odst. 1)

Navrhovaná úprava vychází z praktických poznatků Vězeňské služby a je motivována snahou po zvýšení bezpečnosti ve věznicích. Obviněným je zakázáno mít u sebe peníze a veškeré platby jsou uskutečňovány výhradně bezhotovostně.

K bodu 16 (§ 16 odst. 3)

Vězeňská služba musí často čelit situaci, že i přes poučení obviněného a osob, které balíčky obviněnému zasílají, vyskytují se v nich nepovolené věci. Ty musí být odeslány zpět odesílateli. Pro případ, že obviněný nemá finanční prostředky na poštovné, stanoví se, že je uhradí Vězeňská služba a zahrnou se do nákladů spojených s výkonem vazby, které je obviněný povinen uhradit podle § 152 odst. 1 písm. a) trestního řádu.

K bodu 17 a 18 (§ 16 odst. 4)

Ve smyslu bodu 31.1 a bodu 33.4 Evropských vězeňských pravidel je potřeba za bezpečné uložení peněz pokládat jejich převzetí do úschovy věznice. Podle bodu 33. 4 musí být vězni při propuštění vráceny všechny jeho předměty a peníze, které byly vzaty do bezpečné úschovy, kromě povolených srážek finančních prostředků nebo povoleného zasílání takového majetku mimo věznici nebo těch předmětů, které musely být zničeny z hygienických důvodů. Při nástupu do výkonu vazby se s obviněným sepíše soupis převzatých věcí. Cennosti (zejména šperky) a peníze (zejména volně nesměnitelné valuty a platební karty), které nejsou převedeny na účet obviněného vedený u věznice, jsou ukládány do zvlášť k tomu určeného trezoru ve věznici, ostatní věci jsou ukládány do zvlášť k tomu určeného skladu ve věznici. Zákaz držení finanční hotovosti obviněnými nezpochybňuje ani veřejný ochránce práv ani např. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT).

K bodu 19 (§ 17 odst. 2)

Ustanovení umožňuje obviněným používat vlastní přenosný radiopřijímač a televizor napájený z vlastního zdroje, a to po provedení kontroly, zda v něm není instalováno nežádoucí zařízení. Ustanovení se doplňuje o povinnou kontrolu radiopřijímačů a televizorů, jejichž připojení na elektrickou síť může povolit ředitel věznice.

K bodu 21 (§ 18 odst. 4)

Stávající právní úprava neřeší úhradu zdravotních služeb obviněným, kteří nemají finanční prostředky na její úhradu. Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ukládá Vězeňské službě povinnost zajistit zdravotní péči i těmto osobám, přičemž není rozsah zdravotní péče nikterak vymezen (§ 2 odst. 1 písm. l). V současné době je problém úhrady zdravotní péče upraven jen u cizinců, a to zákonem č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Hrazení nákladů Vězeňskou službou v případech uvedených v návrhu není upraveno žádným zákonem. Z celkového počtu cca 600 vazebně stíhaných cizinců není cca 200 cizinců zdravotně pojištěno. Nepojištěným cizincům je poskytována zdravotní péče ve stejném rozsahu jako nepojištěným cizincům zajištěným podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (§ 176 až 176b). Náklady na tuto péči činí cca 2,5 mil. Kč ročně. Pokud by měla být nepojištěným cizincům ve vazbě poskytována zdravotní péče ve stejném rozsahu jako obviněným pojištěným, bylo by nutné navýšit rozpočet Vězeňské služby. Toto navýšení je obtížné odhadnout, neboť nelze předjímat počet vazebně stíhaných nepojištěných cizinců ani jejich zdravotní stav. Pro ilustraci: náklady na koronografické vyšetření činí cca 140.000 Kč, na vyšetření EEG cca 1.200 Kč a na léčení HIV pozitivního pacienta cca 60-80.000 Kč měsíčně.

K bodu 22 (§ 18 odst. 7)

Do zákona o výkonu vazby se doplňuje, v souladu s pravidlem 24.9. Evropských vězeňských pravidel (Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy Rec (2006)2 z 11. ledna 2006), úprava problematiky informování blízkých osob o úrazech a úmrtí obviněného, a to ve znění obdobném úpravě v zákonu o výkonu trestu odnětí svobody. V souladu se zákonem č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se výčet osob rozšiřuje o registrovaného partnera.

K bodu 23 (§ 18 odst. 8)

Podle § 152 odst. 1 písm. a) trestního řádu je obžalovaný, který je pravomocně uznán vinným, povinen nahradit státu náklady spojené s výkonem vazby, přičemž podle § 152a odst. 1 trestního řádu se při správě placení těchto pohledávek postupuje podle daňového řádu. Pro určení pohledávek, při jejichž správě placení se postupuje podle daňového řádu, je tedy nutné specifikovat náklady spojené s výkonem vazby. Tato specifikace je uvedena v nově navrhovaném § 21a. Není proto vhodné povinnost obviněného hradit vzniklou škodu uvádět duplicitně. Dostačující je upřesnit, v jaké souvislosti vznikají Vězeňské službě zvýšené náklady na střežení, dopravu a předvedení k poskytovateli zdravotnických služeb.

K bodu 24 (§ 18 odst. 9)

V zákoně o výkonu vazby není dostatečně upraveno právo osob se zdravotním postižením na adekvátní sociální podmínky. Zakotvení této úpravy do zákona o výkonu vazby mimo jiné vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Ve věci Engel proti Maďarsku z roku 2010 konstatoval ESLP porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod v případě, kdy Maďarsko nezabezpečilo stěžovateli přiměřené podmínky výkonu vazby. V zákoně o výkonu trestu odnětí svobody je problematika ošetřena ustanovením § 16 odst. 6. Na absenci ustanovení v zákoně o výkonu vazby poukázala Zpráva o stavu lidských práv v České republice v roce 2010.

K bodu 25 (19 odst. 2)

Ve výčtu oblastí souvisejících se zaměstnáváním obviněných, které upravují zvláštní předpisy, se doplňuje doposud opomíjená oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

K bodu 27 (§ 20)

Stávající úprava ochrany práv obviněných v zákoně o výkonu vazby nekoresponduje dostatečně s požadavky uplatňovanými zejména Evropským výborem proti mučení (CPT) při jeho pravidelných návštěvách v České republice. Navrhuje se ochranu práv obviněných pojímat obdobně jako tomu u ochrany práv osob odsouzených k trestu odnětí svobody v zákoně č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů (§ 26 odst. 1 až 4).

K bodu 28 (§ 21 odst. 2)

Podle poznatků Vězeňské služby se obvinění pokoušejí ve výkonu vazby navazovat nedovolené styky nejen s jinými obviněnými nebo osobami na svobodě, ale též s odsouzenými, kteří ve věznici vykonávají trest odnětí svobody. Následně se hájí tím, že jim to zákon nezakazuje. Navrhované ustanovení proto rozšiřuje výčet osob, se kterými obvinění nesmí navazovat nedovolené styky, o osoby již odsouzené. Zákaz mít v držení ve věznici zařízení k provádění tetováže logicky doplňuje stávající úpravu zakazující obviněnému tetovat sebe nebo jinou osobu anebo nechat se tetovat. Obdobně to platí i pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti.

K bodu 30 (§ 21 odst. 3)

Vězeňská služba považuje jako problém, že stávající právní úprava neukládá obviněnému povinnost podrobit se osobní prohlídce v zájmu zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti ve věznici. Navrhuje se převzít obdobnou úpravu ze zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

K bodu 31 (§ 21 odst. 4 a 5)

Navrhuje se zakotvit do zákona povinnosti obviněných dosud stanovené vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby (§ 62a odst. 1 a 2). Povinnosti se doplňují o výslovný zákaz přechovávání a rozšiřování některých tiskovin, shodně se zákonem o výkonu trestu odnětí svobody.

K bodu 32 (§ 21 odst. 6 písm. e)

V souvislosti s novými ustanoveními § 13 odst. 2 a 3 a § 20 odst. 3 se navrhuje stanovení povinnosti obviněného oznámit jméno obhájce nebo advokáta, který ho zastupuje nebo bude zastupovat nebo poskytovat jinou právní službu. Cílem je zajistit bezproblémový a rychlý osobní, telefonický nebo korespondenční styk obviněného s obhájcem nebo advokátem zmocněným obviněného zastupovat a vyloučit případné pochybení při výkonu kontroly.

K bodu 33 a 34 (21 odst. 6 písm. f)

Do zákona o výkonu vazby se zavádí pojem „návykové látky“, který je definován v ustanovení § 130 tr. zákoníku a rozumí se jím kromě omamných a psychotropních látek i alkohol a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti nebo sociální chování.

K bodu 35 (§ 21 odst. 6 písm. g)

Tato povinnost obviněného byla dosud stanovena ve vyhlášce ministerstva spravedlnosti č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby (§ 62a odst. 4).

K bodu 36 (21 odst. 6 písm. i) až l)

Povinnost obviněného dodržovat noční klid je dosud stanovena v § 62a odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby, a povinnost dodržovat zákaz kouření v § 62a odst. 5 této vyhlášky. Povinnosti však může stanovovat pouze zákon. Osoba, která nastupuje do věznice, nesmí zamlčovat informace, které Vězeňská

služba dále potřebuje ke své činnosti a plnění svých povinností dle platných zákonů, z tohoto důvodu, je nutné, aby tato povinnost byla obviněnému uložena zákonem. Jedná se o povinnost oznámit již při příjmu do věznice písemně, zda je účasten důchodového spoření a dále o povinnost nahlašovat v průběhu výkonu vazby změnu důležitých osobních či rodinných údajů, které nahlásil při přijetí do výkonu vazby a oznámit změnu zdravotní pojišťovny.

K bodu 37 (§ 21a a 21b)

Podle § 152 odst. 1 písm. a) trestního řádu je obviněný, který byl uznán vinným, povinen nahradit státu náklady spojené s výkonem vazby. Podle § 152a trestního řádu se při správě placení těchto pohledávek postupuje podle daňového řádu. Navrhované ustanovení za náklady spojené s výkonem vazby označuje náklady vynaložené Vězeňskou službou na zdravotní služby podle § 18, na regulační poplatky ve zdravotnictví uhrazené za obviněného, náklady na pozitivní testy návykových látek a rovněž škody způsobené obviněným na majetku státu a náklady spojené s odesláním balíčku s nepředanými věcmi (§ 16 odst. 3). Vedle povinnosti obviněného nahradit náklady spojené s výkonem vazby stanoví se obviněnému povinnost nahradit škodu, kterou způsobil zaviněným porušením povinnosti stanovené tímto zákonem na majetku státu, se kterým hospodaří Vězeňská služba (§ 21b). Pokud výše této škody nepřevyšuje 10 000 Kč, rozhodne o povinnosti nahradit tuto škodu ředitel věznice. Proti jeho rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

K bodu 38 (§ 23 odst. 1)

Kázeňská pravomoc vůči obviněným se upravuje obdobně jako kázeňská pravomoc nad odsouzenými podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

K bodu 39 (§ 23 odst. 2)

Zpřesňují se práva obviněného v řízení o kázeňském přestupku tak, aby byla lépe zajištěna jejich ochrana podle Evropských vězeňských pravidel.

K bodu 40 (§ 23 odst. 5)

Vzhledem k povinnosti Vězeňské služby vyhotovit písemné rozhodnutí o uložení každého kázeňského trestu, není již potřeba v zákoně vyjmenovávat jednotlivé druhy kázeňských trestů. Písemné vyhotovení rozhodnutí je třeba doručit bez zbytečného odkladu.

K bodu 41 a 43 (§ 23 odst. 7 a 8)

Ze zákona o výkonu trestu odnětí svobody se přejímají v praxi osvědčená ustanovení o rozhodování o opravném prostředku v kázeňském řízení a o ochranném opatření zabránění věci, jakož i ustanovení o přezkoumávání rozhodnutí o kázeňských trestech propadnutí věci a umístění do samovazby nebo rozhodnutí o zabránění věci soudem.

K bodu 44 (§ 28 odst. 4)

Stávající právní úprava vyžaduje, aby obvinění ve vyhošťovací vazbě, pokud neporušují stanovený pořádek a kázeň, vždy vykonávali vazbu v oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem. Ve věznicích, kde to z objektivních důvodů není možné, se obvinění ve vyhošťovací vazbě se umisťují odděleně od ostatních obviněných (§ 7 odst. 1 písm. h) zákona).

K části druhé

Ke změně zákona o výkonu trestu odnětí svobody

K bodu 1 (§ 1 odst. 2)

Účelem trestu je podle trestně právní teorie ochrana společnosti a nutnost zamezit pachateli v páchání dalších trestných činů a vést ho k tomu, aby se pro budoucnost páchání trestné činnosti vyvaroval. Účelem výkonu trestu odnětí svobody je chránit společnost před pachateli trestných činů, zabránit odsouzeným v dalším páchání trestné činnosti a prostředky stanovenými tímto zákonem působit na ně k tomu, aby snižovali nebezpečí recidivy svého kriminálního chování a vedli po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem. Tomuto cíli slouží různé převýchovné programy a další metody uplatňované v průběhu výkonu trestu.

K bodu 2 a 3 (§ 3 odst. 3 a 4)

Nahrazení dříve používaného označení občanský pracovník pojmem zaměstnanec a stanovení, že pro účely tohoto zákona se zaměstnancem Vězeňské služby rozumí i příslušník Vězeňské služby má za cíl sjednocení s terminologií používanou zákonem č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů.

K bodům 4, 5, 7, 12, 16, 34, 43, 44, 52, 54, 55, 56, 76

Jedná se o legislativně technické úpravy a aktualizace poznámek pod čarou.

K bodu 6 (§ 5 odst. 2)

Vězeňská služba vězněným osobám zdravotní péči poskytuje a nemůže-li tak učinit, zajišťuje tuto péči u mimovězeňských zdravotnických zařízení. V tomto směru se upřesňuje i terminologie zákona.

K bodu 8 (§ 6 odst. 2)

Povinnost věznice předat odsouzenému písemné vyhotovení seznámení s jeho právy a povinnostmi vyplývá z Evropských vězeňských pravidel - odsouzeným musí být dovoleno mít v držení písemnou verzi informací poskytnutých při příjmu.

K bodu 9 (§ 7)

Navrhuje se stanovit obligatorní oddělené umístování nejen mužů od žen, ale též odsouzených s infekčním onemocněním (nebo s podezřením na infekční onemocnění) od ostatních odsouzených.

K bodu 10 a 11 (§ 7 písm. g)

Ustanovení o odděleném umístování odsouzených se navrhuje rozšířit o oddělené umístování odsouzených velmi nebezpečných. Výkon trestu odnětí svobody u této skupiny odsouzených se navrhuje upravit v samostatném dílu zákona.

K bodu 13 (§ 12)

Ředitel věznice nemůže rozhodovat o tom, zda byly splněny podmínky pro rozhodnutí soudu o přeřazení odsouzeného do jiného typu věznice. Toto rozhodnutí patří do pravomoci soudu.

K bodu 14 (§ 16 odst. 2)

Navrhuje se vložit ustanovení o právu odsouzených připravovat si ve výstupních odděleních všech typů věznic stravu, jsou-li pro to splněny další zákonné podmínky. Toto oprávnění bylo doposud obsaženo ve vyhlášce ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (§ 16 odst. 1).

K bodu 15 (§ 16 odst. 3)

V ustanovení § 16 odst. 3 se neurčitý pojem „prostor pro uložení osobních věcí“ nahrazuje konkrétnějším pojmem „uzamykatelná skříňka k uložení osobních věcí“.

K bodu 17 (§ 16 odst. 8 až 10)

Velmi často jsou zaznamenávány případy, kdy odsouzený po obdržení sociálního kapesného použije finanční prostředky na nákup jiného zboží (např. tabákové výrobky) a požaduje dodání hygienických potřeb Vězeňskou službou nebo neprovádí osobní hygienu. Vězeňská služba tak vynakládá zvýšené finanční prostředky, jednak formou sociálního kapesného a jednak poskytnutím základních hygienických potřeb. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků se měsíční vyplácení sociálního kapesného jeví jako neefektivní - za rok 2011 bylo vyplaceno cca 12 mil. Kč. Sociální kapesné nahradí balíček obsahující základní věci osobní potřeby ve srovnatelné hodnotě, který bude poskytovat Vězeňská služba zdarma.

Do zákona o výkonu trestu se doplňuje, v souladu s pravidlem 24.9. Evropských vězeňských pravidel (Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy Rec (2006)2 z 11. ledna 2006) úprava problematiky ve znění obdobném úpravě v zákonu o výkonu vazby. V souladu se zákonem č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů se výčet osob rozšiřuje o registrovaného partnera. Jde o speciální úpravu oproti § 33 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Rozšiřuje se povinnost věznice informovat o úmrtí odsouzeného též příslušného dozorového státního zástupce.

V zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů se zajišťuje právo na poskytnutí sociálních služeb všem osobám. Navrhované ustanovení stanoví, že toto právo je odsouzenému zajišťováno sociálním pracovníkem věznice.

K bodu 18 a 19 (§ 17 odst. 3 a 5)

Nově se upřesňuje nepřipustnost kontroly korespondence nejen mezi odsouzeným a jeho obhájcem, ale též mezi odsouzeným a advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci. Neodesláním pošty insolventních odsouzených osob adresované subjektům uvedeným v odstavci 3 nepřipadá v úvahu, protože by mohlo znamenat ohrožení práv odsouzených. Tato pošta bude odeslána na náklady věznice. Navrhovaný postup je doporučován státními zástupci, kteří vykonávají dozor nad výkonem trestu odnětí svobody.

K bodu 20 až 22 (§ 18)

Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) ve svých zprávách pro vládu České republiky opakovaně poukázal na to, že česká legislativa nezaručuje vězňům pravidelný přístup k telefonu a doporučil, aby jak osoby ve výkonu vazby tak i osoby ve výkonu trestu měly zaručen pravidelný přístup k telefonu. Pravidlo 24.1. Evropských vězeňských pravidel (Doporučení Rec (2006) 2 Výboru ministrů členským státům Rady Evropy) stanoví, že vězňům musí být dovoleno komunikovat co možná nejčastěji, písemně, telefonicky nebo jinými formami komunikace s jejich rodinami, jinými osobami a zástupci externích organizací a přijímat návštěvy těchto osob. Pravidlo 24. 2. stanoví, že na komunikaci a návštěvy se mohou vztahovat omezení a kontroly nezbytné s ohledem na potřeby probíhajícího trestního vyšetřování, udržování pořádku, bezpečnosti, zabránění trestných činů a ochrany obětí trestných činů, přitom však toto omezení, včetně konkrétních omezení nařízených soudním orgánem musí umožňovat přijatelnou maximální úroveň styků. Návrh liberalizuje použití telefonu odsouzenými ke kontaktu s osobami blízkými. Ve věznicích stejného typu bude doba vymezená vnitřním řádem věznice, ve které bude možné telefonovat stanovena identicky, aby byla vyloučena možnost rozdílné míry uplatnění tohoto práva u odsouzených vykonávajících trest odnětí svobody ve věznicích stejného typu. Právo odsouzeného na použití telefonu bude možno omezit pouze v odůvodněných případech, zejména je-li to nutné k ochraně bezpečnosti nebo práv jiných osob.

V odstavci 2 jde o stvrzení práva odsouzeného na kontakt se svým obhájcem nebo advokátem zmocněným odsouzeného zastupovat. Tento kontakt není dosud jasně zákonem o výkonu trestu odnětí svobody upraven, což umožňuje odsouzeným i jejich právním zástupcům dožadovat se kontaktu v kteroukoliv dobu.

K bodu 23 (§ 19 odst. 1)

Odsouzený má právo přijímat návštěvy na dobu 3 hodin během kalendářního měsíce. Vypouští se slovo „celkem“, které působilo v praxi výkladové potíže.

K bodu 24 (§ 19 odst. 7)

Podle ustanovení čl. 4 Listiny základních práv a svobod mohou být povinnosti ukládány pouze na základě zákona. Navrhuje se do zákona vložit ustanovení, které je dosud pouze ve vyhlášce MSp č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (§ 26 odst. 4).

K bodu 25 (§ 20 odst. 9)

V ustanovení § 2 odst. 2 zákona obsahující hlavní zásady výkonu trestu odnětí svobody je místo pojmu „samostatný život“ použit výstižnější pojem „soběstačný život v souladu se zákonem“. Navrhovanou změnou § 20 odst. 9 se terminologie zákona sjednocuje.

K bodu 26 (§ 23 odst. 1)

Ve věznicích není hotovostní platební styk dovolen. Umožňuje se zabránit častému jevu, že odsouzený utratí peníze, které obdržel, za věci osobní spotřeby a následně pak nemá prostředky k úhradě nezbytných zdravotních služeb nebo na nezbytné věci, např. pořízení osobních dokladů.

K bodu 27 (§ 24)

Jednoznačné vymezení počátku doby rozhodné pro vznik nároku práva na přijetí balíčku a počátku roční lhůty odstraňuje dosavadní neurčité znění, které připouští různý výklad a způsobuje v praxi potíže. Cílem návrhu je ušetřit náklady Vězeňské služby na poštovné za balíčky, které nelze odsouzenému předat nebo jejichž přijetí odmítl. V praxi je častým jevem, že i přes poučení odsouzeného a osob, které mu balíčky zasílají, tyto obsahují nepovolené věci, které je nutno vrátit odesílateli. Pro případ, že odsouzený nemá finanční prostředky, stanoví se, že náklady na odeslání vynaložené Vězeňskou službou jsou součástí nákladů spojených s výkonem trestu odnětí svobody, které je odsouzený podle § 152 trestního zákoníku povinen uhradit.

K bodu 28 (§ 25 odst. 1)

Navrhované ustanovení reaguje na potřebu minimalizace požadavků na státní rozpočet u nákladů, které je rodina odsouzeného zpravidla ochotna hradit. Jedná se o prostředky určené na úhradu nákladů na zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění, na úhradu regulačních poplatků, na nákup léčivých přípravků, potravin pro zvláštní účely a zdravotnických prostředků. Tyto finanční prostředky musí být uloženy na zvláštní účet, ze kterého lze čerpat peníze pouze na úhradu uvedených nákladů.

Odsouzený je podle § 152 trestního řádu povinen hradit náklady výkonu trestu odnětí svobody a další náklady spojené s výkonem trestu, je-li poživitelem důchodu, výsluhového příspěvku, příspěvku za službu nebo má příjem podléhající dani z příjmu, proto není souhlas s takto zaslanými penězi požadován.

K bodu 29 (§ 25 odst. 4)

Navrhované ustanovení upřesňuje postup podle potřeb praxe a reaguje na potřebu minimalizace požadavků na státní rozpočet, neboť stávající právní úprava neupravuje postup při vymáhání pohledávek za odsouzenými jednoznačně.

K bodu 30 (§ 25 odst. 5)

Jedná se o legislativně technickou úpravu.

K bodu 31 (§ 25 odst. 6)

Zpřesňuje se dosavadní právní úprava, která připouští nejednotný výklad vedení účtů odsouzených osob. Cílem je současně minimalizovat náklady Vězeňské služby.

K bodu 32 (§ 26 odst. 1)

Vyřizování nedůvodných žádostí odsouzených o přemístění do jiné věznice, které někteří odsouzení opakují v týdenních intervalech, Vězeňskou službu nepřiměřeně zatěžuje. Navrhuje se proto stanovit pro opakování žádosti nejméně tříměsíční lhůtu.

K bodu 33 (§ 26 odst. 3)

K zajištění práva odsouzeného na poskytování právní pomoci advokátem se stanoví, že realizace tohoto práva musí být Vězeňskou službou zajištěna nejpozději do 24 hodin od přijetí žádosti.

K bodu 35 (§ 28 odst. 2 písm. a)

Jedná se o legislativně technickou opravu textu zákona.

K bodu 36 (§ 28 odst. 2 písm. b)

Toto ustanovení je navrhováno na základě praxe Vězeňské služby. Při provádění generálních a dílčích prohlídek ve věznici musí být vždy prohlédnut celý objekt včetně uzamykatelných prostor poskytnutých odsouzeným k uložení osobních věcí. Vzhledem k tomu, že někteří odsouzení nemusí být v době prohlídky přítomni ve věznici (mohou být např. v zaměstnání, ve škole, na eskortě), stanoví se odsouzeným povinnost odevzdat náhradní klíč

od uzamykatelné skříňky sloužící k uložení osobních věcí ředitelem věznice pověřenému zaměstnanci (zpravidla vychovateli), aby tímto klíčem mohla být skříňka za účelem provedení kontroly otevřena.

K bodu 37 (§ 28 odst. 2 písm. g)

Do zákona o výkonu trestu odnětí svobody se zavádí pojem „návykové látky“, který je definován v ustanovení § 130 tr. zákoníku a rozumí se jím kromě omamných a psychotropních látek i alkohol a ostatní látky způsobílé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti nebo sociální chování.

K bodu 38 (§ 28 odst. 2 písm. i)

Platná právní úprava služebního poměru nahradila pojem „příspěvek za službu“ pojmem „výsluhový příspěvek“ a proto dochází k vypuštění nadbytečného textu.

K bodu 39 (§ 28 odst. 2 písm. i)

Zákon stanoví odsouzenému povinnost oznámit, že je poživatelem sociálních dávek a z těchto je povinen hradit náklady výkonu trestu. V praxi je zcela běžné, že plátcí zasílají předmětné dávky nadále buď na osobní účet příjemce v bance či přímo na adresu bydliště. Tímto se Vězeňská služba dostává do situace, kdy rozhodnutím ředitele odsouzenému předepíše pohledávku, ovšem další vymožení je zdlouhavé, administrativně i finančně velice náročné, často v praxi dokonce nerealizovatelné.

K bodu 40 (§ 28 odst. 2 písm. k)

Odsouzený má dle tohoto zákona právo na zdravotní služby a Vězeňská služba má dle ustanovení § 2 zákona č. 555/1992 Sb. povinnost poskytnout zdravotní péči vězněným osobám. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje pojištěnce, jež jsou od povinnosti hradit regulační poplatky osvobozeni, ovšem vězněné osoby do této kategorie nenáleží. V praxi dochází k nárůstu počtu odsouzených, kteří potřebují odborné vyšetření či odborné ošetření v mimovězeňských zdravotnických zařízeních, jež požadují úhradu regulačních poplatků po Vězeňské službě. Tímto dochází k zatížení výdajové části rozpočtu, povinnost uhradit takto vynaložené prostředky je proto potřeba upravit zákonem.

K bodu 41 (§ 28 odst. 2 písm. l) až r)

K písm. l): v návaznosti na nové ustanovení § 18 odst. 2 a stávající ustanovení § 17 odst. 3 a § 26 odst. 3 se navrhuje ustanovení, jehož cílem je bezproblémově zajistit osobní, telefonický nebo korespondenční styk odsouzeného s obhájcem nebo advokátem zmocněným odsouzeného zastupovat a vyloučit případné pochybnosti o oprávněnosti kontroly tohoto styku.

K písm. m): okruh povinností odsouzeného se doplňuje o povinnost oznámit při příjmu do věznice písemně, zda je účasten důchodového spoření, aby věznice mohla plnit své povinnosti (obdobné povinností zaměstnavatele), z toho vyplývající.

K písm. n): vzhledem k tomu, že odsouzený komunikuje se státními orgány sám, věznice tuto jeho korespondenci nekontroluje, nemá jinou možnost dozvědět se změnu důležitých údajů týkajících se odsouzeného, např. změnu zdravotní pojišťovny, změnu rodinného stavu, skutečnost, že mu bylo zrušeno trvalé bydliště apod.

K písm. o): odsouzeným je zakázáno užívat návykové látky, ale zákon výslovně nestanoví, že jsou povinni podrobit se vyšetření na jejich přítomnost.

K písm. p) a r): Podle čl. 4 Listiny základních práv a svobod mohou být povinnosti ukládány pouze na základě zákona. Do zákona se navrhuje vložit ustanovení, která dosud byla pouze ve vyhlášce ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (§ 48 odst. 2 a § 47 odst. 3).

K bodu 42 (§ 28 odst. 3 písm. e)

Zákaz mít v držení ve věznici pomůcky k provádění tetováže logicky doplňuje stávající úpravu zakazující odsouzeným tetovat sebe nebo jinou osobu anebo nechat se tetovat. Obdobně to platí i pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti.

K bodu 45 a 46 (§ 32 odst. 2)

Ustanovení se zpřesňuje vzhledem k tomu, že odsouzení, kteří k tomu nejsou zdravotně způsobilí, nemohou provádět úklidovou a další obdobnou činnost k zajištění každodenního provozu věznice. Ustanovení je upřesněno tak, aby se předešlo škodám na zdraví, za které by nesla odpovědnost Vězeňská služba podle občanského zákoníku. Do zákona se dále doplňuje ustanovení dosud uvedené pouze ve vyhlášce Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (§ 48 odst. 1). Ustanovení § 32 odst. 2 bezprostředně souvisí s právem odsouzeného na osmihodinovou dobu ke spánku, nejméně jednohodinovou vycházku, přiměřené osobní volno a další potřebnou dobu stanoveným v § 16 odst. 4 zákona.

K bodu 47 (§ 33 odst. 2)

Z odměny odsouzených za práci je hrazeno pojistné na nemocenské pojištění. Je proto zcela na místě, aby v době jejich dočasné pracovní neschopnosti jim byla náhrada odměny poskytována. V roce 2011 bylo takto vyplaceno celkem 1,8 mil. Kč.

K bodu 48 (§ 33 odst. 3)

V tomto ustanovení se doplňuje, že z pracovní odměny odsouzeného se hradí nejen náklady výkonu trestu, ale též se hradí i další náklady spojené s výkonem trestu.

K bodu 49 a 50 (§ 33 odst. 5 a 6)

V ustanovení § 33 odst. 5 se vysvětluje rozdíl mezi kapesným, které odsouzený může použít nejen k nákupům v ústavní prodejně, ale i k jiným účelům podle svého vlastního uvážení a úložným, které tvoří zbývající část pracovní odměny. Dále se v odstavci 6 provádí legislativně technické úpravy.

K bodu 51 (§ 35 odst. 2)

Zpřesňuje se okruh odsouzených, na které se nevztahuje povinnost nahradit náklady výkonu trestu.

K bodu 53 (§ 36)

V tomto ustanovení se uvádí taxativní výčet nákladů spojených s výkonem trestu. Ředitel věznice rozhodne o povinnosti odsouzeného nahradit další náklady spojené s výkonem trestu, jimiž jsou náklady na odeslání nepředaných věcí nebo balíčků, náklady na zdravotní služby a na regulační poplatky, náklady na vyšetření ke zjištění, zda odsouzený neužil návykovou látku, v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky a zvýšené náklady na zdravotní služby. Výkon rozhodnutí se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, z peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

K bodu 57 (§ 39 odst. 2)

Podle § 34 odst. 2 jsou odsouzení zařazení do denní formy studia pro účely tohoto zákona posuzováni jako odsouzení zařazení do práce. Pro odstranění pochybností se jednoznačně

stanoví, že těmto studentům nenáleží nemocenské dávky a odškodnění pracovního úrazu. Proto je potřeba i tuto kategorii odsouzených vyjmenovat ve skupině odsouzených, u kterých se zařazení do práce nepovažuje za plnění pracovních úkolů.

K bodu 58 až 60 (§ 39a)

Provádí se legislativně technická změna, kterou se uvádí do souladu používaná terminologie. V § 39a odst. 2 se podané stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice přiznává odkladný účinek. Výkon rozhodnutí podle § 39a odstavce 1 se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

K bodu 61 a 62 (§ 40 odst. 2)

Do zákona se doplňuje ustanovení, které (v souladu s pravidlem 103.7 Evropských vězeňských pravidel) vytváří možnost využívat u odsouzených techniky restorativní justice, která je založena na potřebě nápravy narušených vztahů mezi obětí, pachatelem a společností. Zahrnuje práci s trestnou činností odsouzeného, respektování práv obětí, mediaci mezi pachatelem a obětí, nápravu způsobené újmy, atd.

Stávající formulace se doplňuje o cíl programu zacházení s odsouzeným. Vyhovuje se tak požadavku pravidla 102.1 Evropských vězeňských pravidel o nastolení cíle pro odsouzeného, kterým je vedení odpovědného života bez páčání trestné činnosti.

K bodu 63 (§ 40 odst. 3)

Jediným dokladem, kterým může odsouzený, který legálně opustil věznici, prokázat svou totožnost, je rozhodnutí ředitele věznice o povolení opustit věznici, proto se navrhuje tuto skutečnost uvést v zákoně a výslovně stanovit, že se jedná o veřejnou listinu.

K bodu 64 a 65 (§ 41 odst. 2)

Součástí podkladů pro zpracování komplexní zprávy o odsouzeném je i sociální posouzení odsouzeného. Nově se stanoví, že komplexní zpráva vychází rovněž z hodnocení rizik a potřeb odsouzeného. Hodnocení rizik je proces, při kterém je odsouzený hodnocen na základě vybraných rizikových faktorů statických a dynamických, u nichž bylo empiricky prokázáno, že zvyšují pravděpodobnost selhání. Účelem hodnocení rizik je především predikovat pravděpodobnost opakování trestné činnosti odsouzeným a této predikci uzpůsobit další odborné zacházení (intervenci) s ním. Kriminogenními potřebami se rozumí faktory, na základě kterých se pachatel rozhoduje o spáchání trestného činu nebo je veden

ke kriminálnímu chování. Tyto potřeby jsou klíčovou součástí odborného zacházení (intervence, intervenčního plánu, programu zacházení).

K bodu 66 (§ 41 odst. 3)

Ustanovení přesněji vyjadřuje, že pracovní terapie, vzdělávání anebo jiné náhradní činnosti jsou zpravidla alternativou k zaměstnávání odsouzených.

K bodu 67 (§ 41 odst. 4)

Ustanovením se zpřesňuje okruh odsouzených, kterých se dotýká. Odsouzení zařazení do výstupního oddělení mají vlastní výstupní program, který je aktualizován při zařazení do oddělení a v pravidelných periodách v dalším průběhu trestu.

K bodu 68 (§ 42a)

Navržené nové ustanovení odstraňuje nedostatek stávající právní úpravy, která problematiku předávání odsouzených policejním orgánům k provádění úkonů mimo věznic neupravuje. Do současné doby odsouzené za účelem provedení policejních úkonů eskortovali příslušníci Vězeňské služby ČR. Cílem je současně minimalizovat počty eskort odsouzených a snížit s tím spojené náklady Vězeňské služby ČR. V textu odstavce 1 se promítá zcela samostatné a nezávislé postavení Generální inspekce bezpečnostních sborů, která má vlastní organizační strukturu (blíže v zákoně č. 341/2011 Sb.).

K bodu 69 (§ 43 odst. 2 a 61 odst. 5)

Navrhovaná úprava navazuje na ustanovení § 2 odst. 2 zákona obsahující hlavní zásady výkonu trestu odnětí svobody. V tomto ustanovení je místo pojmu „samostatný způsob života“ použit výstižnější pojem „soběstačný život v souladu se zákonem“.

K bodu 70 (§ 43 odst. 3)

Pojem „časový režim života odsouzených“ je pojem, který se v praxi vůbec nepoužívá. Vězeňská služba používá, zejména ve vnitřních řádech věznic, obsahově výstižný pojem „časový rozvrh dne“. Pojem „časový režim života odsouzených“ se proto nahrazuje pojmem „časový rozvrh dne“, který je součástí vnitřního řádu věznice. Stanoví se v něm denní rozvrh chodu věznice a činnosti odsouzených.

K bodu 71 (§ 46 odst. 3 písm. d)

Navrhuje se zvýšit horní výši kázeňského trestu pokuty ze stávajících 1 000 Kč na 5 000 Kč, tedy na výši, která může být uložena v blokovém řízení za přestupek podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Kázeňský trest pokuty je ukládán ročně v cca 30 případech.

K bodu 72 a 73 (§ 47 odst. 1)

Zpřesňují se práva odsouzeného v řízení o kázeňském přestupku tak, aby byla lépe zajištěna jejich ochrana podle Evropských vězeňských pravidel. (Pravidlo 59 Evropských vězeňských pravidel (Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy Rec (2006) 2 z 11. ledna 2006).

K bodu 74 (§ 58 odst. 3)

Jedním ze základních principů výkonu trestu je podle doporučení č. 23 Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy Rec (2003) z 29. října 2003 princip nesegregace. Odsouzení k doživotním trestům by neměli být odloučeni od ostatních odsouzených pouze na základě charakteru jejich trestů. Zrušuje se tedy ustanovení, podle kterého se pro odsouzené k doživotnímu trestu ve věznicí zřizují specializovaná oddělení.

K bodu 75 (§ 61 odst. 7)

Povinná účast mladistvého na vzdělávání a dalších aktivitách programu zacházení se podmiňuje jeho zdravotní způsobilostí.

K bodu 77 (§ 67 odst. 5 až 7)

Stávající úprava neobsahuje ustanovení o možnosti rozhodnout o zrušení povolení mít ve výkonu trestu u sebe a starat se o dítě. Nová úprava odstraňuje tento nedostatek tím, že stanoví, ve kterých případech může ředitel věznice rozhodnout o zrušení povolení mít ve výkonu trestu u sebe své dítě. Vzhledem k závažnosti uvedených důvodů se stížnosti proti tomuto rozhodnutí navrhuje nepřiznat odkladný účinek. Stanoví se však povinnost věznice (obdobně jako je tomu v § 28a odst. 6 zákona o výkonu vazby) neprodleně informovat o tomto rozhodnutí ředitele okresní soud a orgán sociálně-právní ochrany dětí, v jejichž obvodu se věznice nachází, aby mohla být učiněna opatření k zajištění odpovídající péče o dítě po ukončení pobytu dítěte ve věznicí. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice musí být rozhodnuto bezodkladně. Nové ustanovení odstavce 5 stanoví, že základem programu zacházení je u matky, které bylo povoleno mít u sebe a starat se o své dítě, právě tato celodenní péče o dítě. Podrobnosti programu zacházení odsouzených matek pečujících

o nezletilé děti jsou uvedeny v § 36 odst. 2 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. Jedná se o pracovní aktivity, vzdělávací aktivity, speciální výchovné aktivity, zájmové aktivity a oblast utváření vnějších vztahů. Specializované oddělení pro výkon trestu odnětí svobody matek nezletilých dětí je zřízeno ve Věznici Světlá nad Sázavou s kapacitou pro 15 odsouzených matek, které mohou pečovat až o 20 dětí.

K bodu 78 (§ 69 odst. 1 písm. b)

Ustanovení se zpřesňuje tak, aby bylo v souladu s jinými právními předpisy a nebylo vůči invalidním osobám diskriminující s ohledem na právo odsouzených na pracovní odměnu.

K bodu 79 (§ 70 písm. b)

Nově se stanoví, aby se ve vnitřním řádu věznic, zejména při volbě obsahu a forem programu zacházení, přihlíželo k závěrům odborného lékařského posouzení a k nutnosti individuálního nebo skupinového terapeutického působení nejen u odsouzených s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním pouze psychotropních látek, ale všech návykových látek.

K bodu 80 (§ 71 odst. 2)

Zrušení se navrhuje v souladu s Doporučením Výboru ministrů Rady Evropy Rec (2003) 23 z 29. října 2003, jehož jedním ze základních principů je princip nesegregace. Odsouzení k doživotním trestům by neměli být odloučeni od ostatních odsouzených pouze z důvodů uloženého doživotního trestu.

K bodu 81 (díl 9)

Režim výkonu trestu odnětí svobody zvláště nebezpečných odsouzených v oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením je dosud upraven pouze vyhláškou č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. Tato oddělení jsou významným institutem pro eliminaci nebezpečného jednání odsouzených osob a pro ochranu ostatních odsouzených a rovněž příslušníků a zaměstnanců Vězeňské služby. Podmínky pro zařazení odsouzených do těchto oddělení se navrhuje upravit zákonem. V navrhovaných lhůtách se provede hodnocení rizik a potřeb odsouzeného a na základě hodnocení se buď odsouzený z oddělení vyřadí, nebo v oddělení ponechá.

K bodu 82 (§ 74 odst. 1)

V ustanovení § 2 odst. 2 zákona obsahující hlavní zásady výkonu trestu odnětí svobody je místo pojmu „samostatný způsob života“ použit výstižnější pojem „soběstačný život v souladu se zákonem“.

K bodu 83 (§ 74 odst. 2)

Zpřesňuje a sjednocuje se postup při zařazení odsouzeného do výstupního oddělení. Programy zacházení platné před tímto zařazením budou povinně aktualizovány a bude pravidelně vyhodnocován výstupní program. Změnou se rovněž sjednocuje terminologie zákona.

K bodu 84 (§ 75)

V navrhovaném ustanovení se sjednocuje terminologie zákona.

K části třetí

Účinnost je stanovena s přihlédnutím k předpokládané délce legislativního procesu a k době potřebné k seznámení s novou právní úpravou.

V Praze dne 13. února 2013

RNDr. Petr Nečas, v.r.

předseda vlády

JUDr. Pavel Blažek Ph.D., v.r.

ministr spravedlnosti

Vyznačení navrhovaných změn

Změna zákona o výkonu vazby

§ 1

Účel zákona

Účelem zákona je upravit podmínky výkonu vazby v trestním řízení, zejména stanovit práva a povinnosti osob ve vazbě, postavení příslušníků a ~~občanských pracovníků (dále jen "zaměstnanci")~~ **zaměstnanců** Vězeňské služby České republiky (dále jen "Vězeňská služba") a dalších osob při zajišťování výkonu vazby a upravit dozor nad tímto výkonem.

§ 3

Orgány zajišťující výkon vazby

(1) Ostrahu obviněných a další úkoly vyplývající z výkonu vazby zajišťuje Vězeňská služba.

(2) Vězeňská služba je vůči obviněnému oprávněna použít pouze taková omezení a donucovací prostředky, které připouští zákon.²⁾ Použití těchto omezení a donucovacích prostředků oznámí Vězeňská služba bez zbytečného odkladu krajskému státnímu zastupitelství, které provádí dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu vazby.

(3) Při zajišťování výkonu práv obviněných Vězeňská služba spolupracuje s ostatními státními orgány, orgány územní samosprávy a s dalšími subjekty způsobem uvedeným ve zvláštních právních předpisech.

(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce ve Vězeňské službě, tak příslušník Vězeňské služby.

²⁾ Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky.

§ 4

Místo výkonu vazby

Vazba se vykonává ve vazební věznici nebo ve zvláštním oddělení věznice (dále jen "věznice"). **Věznice zřizuje a zrušuje ministr spravedlnosti. Správu věznic vykonává Vězeňská služba.**

§ 5

Přijímání obviněných

(1) Do výkonu vazby lze přijmout obviněného jen na písemný příkaz soudu vydaný na základě rozhodnutí o vzetí do vazby. Toto rozhodnutí musí být k písemnému příkazu připojeno. Přijímání do výkonu vazby se provádí nepřetržitě.

(2) Při přijetí do výkonu vazby musí být obviněný prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi podle tohoto zákona, řádu výkonu vazby a s vnitřním řádem věznice. **Písemné vyhotovení seznámení s právy a povinnostmi v jazyce státu, jehož je občanem, nebo v jazyce, kterému rozumí, se při seznámení podle věty první bez odkladu předá obviněnému.**

§ 7

~~(1) Odděleně se umísťují:~~

~~a) muži od žen,~~

~~b) obvinění, u nichž je důvodem vazby obava, že budou mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání,³⁾ od ostatních obviněných,~~

~~c) obvinění, proti nimž je vedeno společné řízení,~~

~~d) obvinění, kteří jsou stíháni pro některý z trestných činů uvedených v § 88 odst. 4 trestního zákoníku, od ostatních obviněných,~~

~~e) obvinění, kteří jsou stíháni pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, a obvinění, kteří nebyli dříve odsouzeni k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, od ostatních obviněných,~~

~~f) obvinění od pravomočně odsouzených,~~

~~g) obvinění, u nichž je podezření na infekční nebo duševní onemocnění,~~

~~h) obvinění ve vazbě z důvodů uvedených v § 350c trestního řádu od ostatních obviněných.~~

~~(2) Obviněný, který o to požádá, se umístí do cely určené výlučně buď pro kuřáky, nebo pro nekuřáky.~~

~~(3) Při rozhodování o umístování obviněných do cel je třeba respektovat pokyn soudu a v přípravném řízení i státního zástupce k oddělenému umístění obviněných a podle možnosti přihlížet též k dalším hlediskům a skutečnostem, zejména k věku obviněných, stupni jejich narušení, životním návykům a osobním vlastnostem.~~

~~(4) Obviněný, který se ve vazbě chová agresivně nebo soustavně porušuje řád výkonu vazby nebo vnitřní řád věznice, se umístí ve zvláštní cele, odděleně od ostatních obviněných.~~

§ 7

(1) Odděleně se umístují:

- a) muži od žen,
- b) obvinění, u nichž je důvodem vazby obava, že budou mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání³⁾, od ostatních obviněných,
- c) obvinění, proti nimž je vedeno společné řízení,
- d) obvinění od pravomocně odsouzených,
- e) obvinění s infekčním nebo duševním onemocněním nebo u nichž je podezření na takové onemocnění.

(2) Nebrání-li tomu jiné okolnosti, odděleně se umístují:

- a) obvinění, kteří jsou stíháni pro některý z trestných činů uvedených v § 88 odst. 4 trestního zákoníku, od ostatních obviněných,
- b) obvinění, kteří jsou stíháni pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, a obvinění, kteří nebyli dříve odsouzeni k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, od ostatních obviněných,
- c) obvinění, kteří jsou ve vazbě z důvodů uvedených v § 350c trestního řádu, od ostatních obviněných.

(3) Obviněný, který o to požádá, se umístí do cely určené výlučně buď pro kuřáky, nebo pro nekuřáky.

(4) Při rozhodování o umístování obviněných do cel se postupuje podle pokynu soudu a v přípravném řízení i státního zástupce k oddělenému umístění obviněných a podle možnosti se přihlíží též k dalším hlediskům a skutečnostem, zejména k věku a zdravotnímu stavu obviněných, stupni jejich narušení, životním návykům a osobním vlastnostem.

(5) Obviněný, který se ve vazbě chová agresivně nebo soustavně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo k porušování těchto povinností podněcuje jiné, se umístí ve zvláštní cele, odděleně od ostatních obviněných.

³⁾ § 67 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 8

Výkon vazby se zmírněným režimem

(1) Obviněného lze umístit do oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem, pokud tím nebude ohrožen účel vazby.

(2) V oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem je ubytovací prostor se společným sociálním a kulturním zařízením, ve kterém se obvinění v určeném čase mohou volně pohybovat a stýkat se s obviněnými, kteří jsou umístěni v tomto oddělení.

(3) Do oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem nelze umístit obviněného, který porušuje stanovený pořádek a kázeň nebo nemůže být do tohoto oddělení umístěn z bezpečnostních důvodů. Rovněž se do tohoto oddělení neumístí obviněný, u něhož to nedoporučil lékař vzhledem k jeho zdravotnímu stavu, a obviněný, u kterého toto umístění nedoporučil psycholog.

(4) Ustanovení § 7 se v oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem užije obdobně.

§ 9

Základní vybavení cely

~~Pro každého obviněného musí být v cele lůžko a skříňka na uložení osobních věcí. Cely jsou dále vybaveny stolkem a židlemi v počtu odpovídajícím počtu obviněných a sociálním zařízením, odděleným od zbývajících prostorů cely neprůhlednou zástěnou. Do každé cely musí být zavedeno elektrické osvětlení a signalizační (přivolávací) zařízení.~~

§ 9

Základní vybavení cely

Pro každého obviněného musí být v cele lůžko a uzamykatelná skříňka na uložení osobních věcí. Cely jsou dále vybaveny stolkem a stoličkami v počtu odpovídajícím počtu obviněných a sociálním zařízením. Záchod musí být oddělen od zbývajících prostorů cely neprůhlednou zástěnou. Do každé cely musí být zavedeno elektrické osvětlení a signalizační (přivolávací) zařízení.

§ 10

Propuštění obviněných

Věznice neodkladně propustí obviněného z výkonu vazby, jestliže obdržela

a) písemný příkaz, aby obviněný byl propuštěn na svobodu, vydaný soudem na základě jeho rozhodnutí,

b) písemný příkaz, aby obviněný byl propuštěn na svobodu, vydaný státním zástupcem na základě jeho rozhodnutí v případech stanovených zvláštním zákonem,⁴⁾

c) písemný příkaz státního zástupce, aby obviněný byl propuštěn na svobodu, vydaný při výkonu dozoru nad dodržováním právních předpisů při výkonu vazby,

d) písemný příkaz, aby obviněný byl propuštěn na svobodu na základě rozhodnutí prezidenta republiky nebo ministra spravedlnosti v řízení o udělení milosti,

e) písemný příkaz, aby obviněný byl propuštěn na svobodu na základě rozhodnutí ministra spravedlnosti v řízení o mimořádných opravných prostředcích nebo v řízení o vydání do ciziny.

⁴⁾ ~~§ 72 odst. 1 a 2 § 71, 72 a § 72a odst. 3~~ zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 13

Korespondence

(1) Obviněný může přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení (dále jen "korespondenci") bez omezení.

(2) Korespondence podléhá kontrole, která zahrnuje seznámení se s obsahem písemností. Je-li důvodem vazby obava, že obviněný bude mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, provádí ve lhůtě 14 dnů od přijetí kontrolu korespondence orgán, který vede řízení. V ostatních případech je oprávněn kontrolu provádět orgán Vězeňské služby. Vězeňská služba má povinnost korespondenci zadržet a předat orgánům činným v trestním řízení, zakládá-li její obsah podezření z trestné činnosti, nebo jestliže by doručením korespondence mohl být mařen účel vazby. Zadržená korespondence se založí do trestního spisu a nezávadná část jejího obsahu se oznámí adresátu.

(3) Kontrola korespondence je nepřipustná mezi obviněným a jeho obhájcem, **mezi obviněným a advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci**, mezi obviněným a státními orgány České republiky nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu^{4a)} anebo mezi obviněným a mezinárodní organizací, která je podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv. Tato korespondence se adresátu odesílá a obviněnému doručuje neprodleně **a, nemá-li obviněný finanční prostředky, na náklady věznice.**

(4) Obviněnému, který neumí nebo nemůže číst nebo psát, Vězeňská služba zajistí, aby mu byly došlé dopisy přečteny, nebo mu poskytne pomoc při sepisování žádostí, podání a stížností státním orgánům a při dopisování s obhájcem.

^{4a)} Vyhláška č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích.
Vyhláška č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.

§ 13a

Užívání telefonu

(1) Obviněnému, u něhož není důvodem vazby obava, že bude mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání,³⁾ se v odůvodněných případech umožní použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou.^{4b)}

(2) Ze závažného důvodu lze obviněnému uvedenému v odstavci 1 povolit použití telefonu ke kontaktu s jinou osobu, než je osoba blízká.

(3) Obviněný má právo na použití telefonu ke kontaktu se svým obhájcem nebo advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci. Nemá-li finanční prostředky, umožní mu věznice první kontakt na své náklady.

(3 4) Náklady spojené s použitím telefonu hradí obviněný. Obviněný není oprávněn mít u sebe nebo používat ve výkonu vazby telefon nebo jiné komunikační nebo záznamové prostředky, včetně jejich příslušenství a součástí. Jestliže se mu použití telefonu umožní, je povinen použít telefon určený pro tento účel věznicí. U osob ve vydávací nebo předávací vazbě povoluje umožnění použití telefonu příslušný soudce; v rámci předběžné vazby státní zástupce.

(4 5) Nejde-li o telefonáty s osobou uvedenou v § 13 odst. 3 nebo ~~§ 14 odst. 7~~ § 14 odst. 8 nebo § 26 odst. 6, je Vězeňská služba oprávněna seznamovat se formou odposlechu s telefonáty uvedenými v odstavcích 1 a 2 a pořizovat jejich záznam.

3) § 67 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4b) § 116 občanského zákoníku.

§ 14

Návštěvy obviněných

(1) Obviněný má právo na přijetí návštěvy v počtu nejvýše 4 osob jednou za 2 týdny v trvání devadesáti minut. V odůvodněných případech může ředitel věznice povolit přijetí návštěvy většího počtu osob nebo za dobu kratší než 2 týdny, případně na dobu delší než devadesát minut.

(2) U obviněných, u nichž je důvodem vazby obava, že budou mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání,³⁾ bez zbytečného odkladu stanoví podmínky pro uskutečnění návštěvy, kterými jsou zejména termín návštěvy, okruh osob a přítomnost orgánu činného v trestním řízení, v přípravném řízení státní zástupce, v řízení před soudem příslušný soudce.

(3) U osob v předběžné, vydávací nebo předávací vazbě stanoví podmínky pro uskutečnění návštěvy, kterými jsou zejména termín návštěvy, okruh osob a přítomnost orgánu činného v trestním řízení, v rámci předběžné vazby státní zástupce, v rámci vydávací nebo předávací vazby příslušný soudce.

(4) Návštěvy probíhají v místnostech k tomu určených za přítomnosti orgánů Vězeňské služby, případně též orgánu činného v trestním řízení.

(5) V odůvodněných případech může ředitel věznice rozhodnout, že z bezpečnostních důvodů se návštěva uskuteční v místnosti, kde je návštěvník od obviněného oddělen přepážkou.

(6) Nejsou-li splněny podmínky stanovené podle ustanovení odstavce 2, Vězeňská služba návštěvu neumožní a tuto skutečnost zaznamená do osobního spisu obviněného.

(7) Zaměstnanec Vězeňské služby je oprávněn návštěvu přerušit nebo předčasně ukončit, jestliže obviněný nebo návštěvníci přes upozornění porušují vnitřní pořádek nebo ohrožují bezpečnost ve věznici; stejná oprávnění má, jde-li o návštěvu za podmínek stanovených podle odstavce 2, přítomný orgán činný v trestním řízení, jestliže v průběhu návštěvy zjistí, že dochází nebo má dojít k maření objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání.

(8) Obviněný má právo přijímat ve věznici návštěvy obhájce neomezeně. Omezení uvedená v předchozích odstavcích se na návštěvy obhájce nevztahují.

(9) Obviněný má právo přijímat ve věznici návštěvy advokáta, který ho zastupuje v jiné věci, jestliže orgán činný v trestním řízení, je-li obviněný ve vazbě z důvodu § 67 odst. 4 písm. b) trestního řádu, nestanoví jinak. V případě, že je třeba ověřit podpis obviněného, může se takové návštěvy zúčastnit i notář. Omezení uvedená v odstavcích 1, 2 a 3 se na takové návštěvy nevztahují.

§ 16

Nákup potravin a věcí osobní potřeby, přijímání balíčků a peněz

(1) Obviněný má právo na nákup potravin a věcí osobní potřeby nejméně jednou týdně v zaručeném sortimentu, který stanoví vnitřní řád věznice. Nákup se uskutečňuje ~~zpravidla~~ formou bezhotovostní platby.

(2) Obviněný má právo jedenkrát za 3 měsíce přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg. Omezení se nevztahuje na balíčky obsahující oblečení zasílané za účelem jeho výměny, knihy, denní tisk a časopisy a hygienické potřeby.

(3) Balíčky podléhají kontrole orgánů Vězeňské služby. Obviněnému se nepředají věci, které odporují účelu vazby, nebo které není dovoleno mít podle řádu výkonu vazby v cele, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Nepředané věci se odešlou zpět odesílateli na náklady obviněného. **Nemá-li obviněný finanční prostředky na odeslání nepředaných věcí, odešlou se na náklady věznice a náklady se mu předepíše k úhradě.**

(4) Obviněný může přijímat bez omezení peníze, které mu byly do věznice poslány. Věznice je povinna zajistit jejich bezpečné ~~uložení~~ **převzetí do úschovy** a umožnit obviněnému na jeho náklady s nimi disponovat. ~~Zvláštní předpis stanoví, v kterých případech~~

~~je obviněný povinen peníze uložit.~~ **Obviněný nesmí mít u sebe během výkonu vazby finanční hotovost.**

§ 17

Uspokojování kulturních potřeb

(1) Obviněný má právo objednat si na svůj náklad knihy, denní tisk a časopisy, včetně zahraničních, pokud jsou distribuované v tuzemsku. Může si půjčovat a hrát společenské hry, z vězeňské knihovny si půjčovat beletrii a odborné publikace, včetně právních předpisů.

(2) Vlastní přenosný radiopřijímač a televizor, pokud jsou napájeny z vlastního zdroje, pro který je v přijímači prostor a je jeho součástí, se obviněnému umožní používat po provedení kontroly technických parametrů ke zjištění, zda nebylo instalováno nežádoucí zařízení. Provedení kontroly zajistí na náklady obviněného správa věznice. Pokud jsou pro to ve věznici podmínky, může, **po provedení kontroly uvedené ve větě první**, ředitel věznice povolit připojení radiopřijímačů a televizorů na elektrickou síť.

§ 18

Péče o zdraví

(1) Obviněný má právo na nepřetržitý osmihodinový čas ke spánku.

(2) Obviněný má právo účastnit se denně vycházky ve vymezeném prostoru věznice v trvání nejméně jedné hodiny. Vycházka může být z důležitého důvodu na základě rozhodnutí generálního ředitele Vězeňské služby nebo jím pověřeného zaměstnance Vězeňské služby omezena nebo zrušena. U nemocných obviněných a u obviněných těhotných žen se vycházky konají se souhlasem ošetřujícího lékaře a podle jeho doporučení. Ustanovení § 7 se při vycházkách užije obdobně.

(3) Obviněný má právo na zdravotní služby v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním předpisem⁶⁾ s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z účelu vazby.

(4) Náklady na zdravotní služby poskytované obviněnému, který není pojištěncem podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění a který nemůže náklady hradit z vlastních prostředků uložených ve věznici, hradí v rozsahu nákladů souvisejících s poskytnutím neodkladné a akutní zdravotní péče a u cizinců v rozsahu nákladů podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky Vězeňská služba z prostředků státního rozpočtu, pokud úhrada nákladů není zajištěna jinak; to platí i v případě, že obviněný nemůže uhradit náklady na zdravotní služby provedené v zájmu zachování jeho zdravotního stavu nad rámec péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána.

(4 5) Obviněný je povinen podrobit se preventivní vstupní, periodické a výstupní (popřípadě i mimořádné) lékařské prohlídce v rozsahu určeném lékařem, včetně nezbytných diagnostických a laboratorních vyšetření a očkování, a preventivním opatřením stanoveným orgány ochrany veřejného zdraví.

(5 6) Jestliže zdravotní stav obviněného vyžaduje poskytnutí zdravotních služeb, které nelze zajistit ve věznici, poskytnou se mu u poskytovatele zdravotních služeb mimo věznici. Ostrahu obviněného v takovém případě zajišťuje nejbližší věznice.

(7) O závažném onemocnění obviněného nebo o jeho úrazu vyžadujícím hospitalizaci vyrozumí věznice bez odkladu příslušný orgán činný v trestním řízení Věznice vyrozumí též osobu, kterou obviněný určil, nebo jeho osobu blízkou; osobu blízkou nevyrozumí, pokud ji obviněný požádal, aby tak neučinila. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob, jakož i státního zástupce, který vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu vazby, v případě, že dojde k úmrtí obviněného.

~~(6 8) Obviněný je povinen nahradit škodu způsobenou Vězeňské službě, zvýšené náklady střežení a náklady na dopravu a předvedení k poskytovateli zdravotních služeb, vynaložené Vězeňskou službou, jestliže Obviněný je povinen nahradit zvýšené náklady vynaložené Vězeňskou službou na střežení, dopravu a předvedení k poskytovateli zdravotních služeb, kterými se rozumí náklady vzniklé tím, že~~

- a) si úmyslně způsobil nebo jinému úmyslně umožnil způsobit mu újmu na zdraví anebo se opakovaně dopustil porušování léčebného režimu,
- b) zneužil zdravotní služby předstíráním poruchy zdraví, nebo
- c) z vlastního rozhodnutí se nepodrobil lékařskému zákroku, ke kterému dal předchozí souhlas nebo o který požádal.

~~(7 9) Rozhodnutí o povinnosti nahradit škodu a zvýšené náklady uvedené v odstavci 6 vydá ředitel věznice. Proti rozhodnutí ředitele věznice může obviněný do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.~~

(9) Obviněný s těžkým zdravotním postižením má právo na zajištění přiměřených podmínek umožňujících důstojný výkon vazby.

⁶⁾ § 9 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona ČNR č. 548/1991 Sb. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a o podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

§ 19

Zaměstnávání obviněných

(1) Obviněný může být na vlastní žádost po dobu trvání vazby pracovně zařazen v rámci pracovních možností věznice. Ustanovení § 7 se užíje obdobně.

(2) Pracovní zařazení, odměňování, **bezpečnost a ochranu zdraví při práci**, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení upravují zvláštní předpisy⁷⁾.

⁷⁾ Např. zákon ČNR č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, ~~zákon č. 65/1965 Sb.~~ **zákon č. 262/2006 Sb.**, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

§ 20

Ochrana práv obviněných

~~(1) K uplatnění svých práv může obviněný podávat státním orgánům České republiky žádosti a stížnosti, které je věznice povinna neprodleně odeslat.~~

~~(2) Pokud o to obviněný požádá, musí mu být bez zbytečného odkladu umožněna rozmluva s ředitelem věznice nebo s jeho zástupcem.~~

~~(3) Zaměstnanci Vězeňské služby jsou povinni dbát na zachovávání práv, která obvinění mají ve výkonu vazby.~~

§ 20

Ochrana práv obviněných

(1) Obviněný smí k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení; stížnost nebo žádost musí být orgánu, jemuž je adresována, neprodleně odeslána. Ředitel věznice určí okruh zaměstnanců Vězeňské služby pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí; vytvoří takové podmínky pro podávání stížností a žádostí obviněných, aby bylo vyloučeno, že s nimi budou zacházet jiné než oprávněné osoby.

(2) Vězeňská služba bez zbytečného odkladu vyrozumí státního zástupce, soudce nebo orgán, který provádí kontrolu věznice, o žádosti obviněného o rozmluvu a na jejich pokyn takovou rozmluvu ve věznici umožní.

(3) Zaměstnanci Vězeňské služby bez zbytečného odkladu vyrozumí ředitele věznice nebo jeho zástupce o žádosti obviněného o rozmluvu. Rozmluva s ředitelem věznice nebo s jeho zástupcem musí být umožněna vždy bez zbytečného odkladu.

(4) Obviněný má právo na poskytování právní pomoci jeho obhájcem nebo advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci, vést s ním korespondenci a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby.

(5) Zaměstnanci Vězeňské služby jsou povinni dbát na zachovávání práv, která obvinění mají ve výkonu vazby.

§ 21

Povinnosti obviněných

(1) Obviněný je povinen dodržovat řád výkonu vazby a vnitřní řád věznice, plnit příkazy a pokyny Vězeňské služby, šetřit majetek věznice a ostatních obviněných a chovat se slušně ke všem osobám, se kterými přijde do styku. Není-li dále stanoveno jinak, řídí se odpovědnost za škodu způsobenou během výkonu vazby a podmínky jejího uplatnění občanským zákoníkem.

(2) Obviněný nesmí navazovat nedovolené styky s jinými obviněnými, **odsouzenými**, nebo s osobami na svobodě, vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky,⁸⁾ vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek nebo škodit zdraví, ~~tetovat sebe nebo jinou osobu, anebo nechat se tetovat. Nesmí také tetovat sebe nebo jinou osobu, nechat se tetovat nebo mít ve věznici v držení pomůcky k provádění tetování; to platí obdobně také pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti.~~

~~(3) Obviněný je povinen se podrobit osobní prohlídce při přijetí do vazby, při přemístění mimo věznici nebo při podezření, že má u sebe věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno. Obviněný je povinen podrobit se osobní prohlídce v zájmu zajištění vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe měl věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno. Věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno, se obviněnému odejme a po dobu trvání vazby vezme do úschovy.~~

(4) Obviněný je ve styku s jinými osobami povinen dodržovat zásady slušného chování užívané v běžném společenském styku.

(5) Obviněným je zakázáno přechovávat a rozšiřovat tiskoviny nebo materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a krutost, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití návykových látek, jedů, výbušnin, zbraní a střeliva.

(4 6) Obviněný je dále povinen

a) umožnit zaměstnancům Vězeňské služby kontrolu svých osobních věcí,

b) strpět úkony, které souvisejí s jeho identifikací,

c) pokud onemocní, stane se mu úraz nebo je zraněn, tyto skutečnosti neprodleně ohlásit zaměstnanci Vězeňské služby,

d) oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluobviněným nebo věznicí, pokud se o nich dozví nebo je zjistil,

e) oznámit věznicí jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu,

e f) podrobit se opatřením, která jsou nezbytná k zamezení případné výroby, držení nebo zneužívání omamných a psychotropních návykových látek a jedů ve věznicí, včetně vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, a v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, nahradit náklady na toto vyšetření,

f g) dodržovat zásady hygieny a v osobních věcech udržovat pořádek a čistotu,

~~g~~ **h) uhradit náklady zdravotních služeb poskytnutých v zájmu zachování nebo zlepšení jeho zdravotního stavu nad rámec zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána,**

i) během nepřetržité osmihodinové doby ke spánku dodržovat noční klid,

j) nekouřit v místech, kde je to vzhledem k možnému ohrožení zdraví nekuřáků nebo z protipožárních důvodů ředitelem věznice zakázáno,

k) oznámit při příjmu do věznice písemně, zda je účasten důchodového spoření,

l) oznámit změnu zdravotní pojišťovny a změnu osobních či rodinných údajů, které nahlásil při přijetí do výkonu vazby.

(§ 7) Pokud je to nezbytné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti ve věznicí, jsou orgány Vězeňské služby oprávněny použít proti obviněnému, odmítajícímu plnit své povinnosti, donucovací prostředky stanovené zvláštním zákonem.⁹⁾

⁸⁾ ~~§ 89 odst. 13 trestního zákona~~ - § 130 trestního zákoníku.

⁹⁾ § 17 a 18 zákona ČNR č. 555/1992 Sb.

§ 21a

Povinnost nahradit náklady spojené s výkonem vazby

(1) Ředitel věznice rozhodne o povinnosti obviněného nahradit náklady spojené s výkonem vazby, kterými jsou

- a) náklady na odeslání nepředaných věcí podle § 16 odst. 3,
- b) náklady na zdravotní služby podle § 18 odst. 4 části věty za středníkem a podle § 21 odst. 6 písm. h) a na regulační poplatky,
- c) zvýšené náklady na střežení, dopravu a předvedení podle § 18 odst. 8,
- d) náklady na vyšetření ke zjištění, zda obviněný neužil návykovou látku, v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, podle § 21 odst. 6 písm. f).

(2) V rozhodnutí podle odstavce 1 musí být jednotlivé náklady vyčísleny. Proti tomuto rozhodnutí může obviněný do 3 dnů od doručení podat stížnost, o které rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(3) Výkon rozhodnutí, kterým byla obviněnému uložena povinnost nahradit náklady podle odstavce 1, se po dobu výkonu vazby provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

§ 21b

Náhrada škody

(1) Způsobil-li obviněný zaviněným porušením povinností stanovené tímto zákonem škodu na majetku státu, se kterým hospodář Vězeňská služba, a výše této škody nepřevyšuje 10 000 Kč, rozhodne o povinnosti nahradit tuto škodu ředitel věznice. Proti rozhodnutí ředitele věznice může obviněný do 3 dnů od doručení podat stížnost, o které rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(2) Výkon rozhodnutí, kterým byla obviněnému uložena povinnost nahradit škodu podle odstavce 1, se po dobu výkonu vazby provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

§ 23

Řízení o kázeňských přestupcích a o zabrání věci

(1) ~~Ukládat kázeňské tresty a rozhodnout o zabrání věci je oprávněn ředitel věznice nebo jím pověřený orgán Vězeňské služby. Kázeňskou pravomoc nad obviněnými vykonávají generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic a jimi pověřeni zaměstnanci vězeňské služby.~~

(2) Kázeňský trest lze uložit jen po náležitém objasnění rozhodných okolností, za nichž byl kázeňský přestupek spáchán, a prokázání viny obviněného. Před uložením kázeňského trestu musí být obviněnému a osobě, která uplatňuje vlastnické právo k věci, jež může být zabráná, umožněno se k věci vyjádřit. **Obviněný má právo se vyjádřit ke všem**

skutečností, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.

(3) O uložení kázeňského trestu musí být rozhodnuto a toto rozhodnutí obviněnému oznámeno do 15 dnů ode dne, kdy se orgán oprávněný k jeho uložení o spáchání přestupku dozvěděl, nejpozději však do jednoho měsíce od porušení stanoveného pořádku a kázně.

(4) Rozhodnutí o zabrání věci se neprodleně oznámí obviněnému, který měl spáchat kázeňský přestupek, a vlastníkovi věci, pokud je znám.

(5) Rozhodnutí, jímž ~~byla uložena pokuta, propadnutí věci~~ **byl uložen kázeňský trest** nebo bylo vysloveno zabrání věci, je třeba bez zbytečného odkladu písemně vyhotovit a doručit obviněnému a osobě uvedené v odstavci 4.

(6) Proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu může obviněný a proti rozhodnutí o zabrání věci i osoba uvedená v odstavci 4 do tří dnů od jeho oznámení, a bylo-li doručeno, od doručení, podat stížnost, která má odkladný účinek. Stížnost nemá odkladný účinek, byl-li uložen trest umístění do samovazby a udržení pořádku a kázně ve věznici vyžaduje, aby byl trest ihned vykonán.

~~(7) O stížnosti proti rozhodnutí, jímž byl uložen kázeňský trest pokuty, propadnutí věci nebo bylo uloženo ochranné opatření zabrání věci, rozhoduje podle zvláštního zákona¹⁰⁾ okresní soud, v jehož obvodu se věznice nachází. O stížnosti proti rozhodnutí, jímž byl uložen jiný kázeňský trest, rozhoduje ředitel věznice, a jde-li o rozhodnutí jím vydané, generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený orgán generálního ředitelství Vězeňské služby. Jde-li o stížnost, která nemá odkladný účinek, musí být rozhodnuto bez zbytečného odkladu.~~

(7) O stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nebo ochranného opatření zabrání věci rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice rozhodne generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Rozhodnutím o stížnosti nelze pověřit zaměstnance, který kázeňský trest uložil nebo který rozhodl o zabrání věci.

(8) Rozhodnutí vydaná v kárném řízení, kterými byly uloženy kázeňské tresty podle § 22 odst. 2 písm. a) až c) nepodléhají přezkoumání soudem.

¹⁰⁾ ~~§ 2501 a násl. občanského soudního řádu.~~

§ 28

Zvláštní ustanovení

(1) Cizince je bezprostředně po přijetí do vazby nutno poučit o jeho právu obracet se na diplomatickou misi a konzulární úřad státu, jehož je státním občanem. Uprchlíci a bezdomovci se poučí o právu obracet se na diplomatickou misi státu, pověřeného chránit

jejich zájmy, nebo na mezinárodní orgány, jejichž posláním je tyto zájmy chránit. Tím není dotčena povinnost orgánu činného v trestním řízení vyrozumět, v souladu s příslušnou mezinárodní smlouvou, o vzetí do vazby zastupitelský orgán státu, jehož je obviněný občanem.

(2) Cizinec se poučí o právu na přijetí konzulární návštěvy zástupců orgánů uvedených v odstavci 1. Na tuto návštěvu se nevztahují omezení uvedená v § 14 odst. 1, 2 a 3.

(3) Poučení cizince se provede v jeho mateřském jazyce nebo v jazyce, jemuž rozumí.

(4) Obvinění ve vazbě z důvodů uvedených v § 350c trestního řádu, pokud neporušují stanovený pořádek a kázeň, vykonávají vazbu **zpravidla** v oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem.

Změna zákona o výkonu trestu odnětí svobody

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje výkon trestu odnětí svobody (dále jen "výkon trestu") ve věznicích a ve zvláštních odděleních vazebních věznic.

~~(2) Výkonem trestu se sleduje dosažení účelu trestu odnětí svobody (dále jen "trest") ve smyslu trestního zákona prostředky stanovenými v tomto zákoně.~~

(2) Účelem výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „trest“) je prostředky stanovenými tímto zákonem působit na odsouzené tak, aby snižovali nebezpečí recidivy svého kriminálního chování a vedli po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem, chránit společnost před pachateli trestných činů a zabránit jim v dalším páchání trestné činnosti.

(3) Výkonem trestu se podle tohoto zákona rozumí též výkon trestního opatření odnětí svobody uloženého mladistvému; jeho výkonem se sleduje dosažení účelu stanoveného zákonem o soudnictví ve věcech mládeže.

(4) Mladistvým se pro účely tohoto zákona rozumí osoba, která v době spáchání provinění dovršila patnáctý a nepřekročila osmnáctý rok svého věku.

§ 3

Orgán zajišťující výkon trestu

(1) Střežení odsouzených, dozor nad nimi, metody zacházení s odsouzenými a stanovené podmínky výkonu trestu zajišťuje Vězeňská služba České republiky (dále jen "Vězeňská služba").

(2) Vězeňská služba je oprávněna odsouzeným vydávat pokyny a příkazy a používat vůči nim jen taková omezení a donucovací prostředky, které připouští zvláštní zákon.¹⁾

(3) Povinnosti a oprávnění příslušníka Vězeňské služby stanoví zvláštní zákon.¹⁾ ~~Občanský pracovník Vězeňské služby je oprávněn vydávat odsouzeným pokyny a příkazy v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Pokyny a příkazy v rozsahu stanoveném tímto zákonem jsou oprávněni vydávat vedle příslušníků Vězeňské služby i zaměstnanci Vězeňské služby.~~

~~(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak příslušník, tak občanský pracovník Vězeňské služby.~~

(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce ve Vězeňské službě, tak příslušník Vězeňské služby.

¹⁾ Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky.

§ 4

Poradní sbor

K uplatňování poznatků, forem a metod zacházení s odsouzenými, které napomáhají k dosažení účelu výkonu trestu, zřídí ředitel věznice poradní sbor. Členy poradního sboru jmenuje ředitel věznice s jejich souhlasem z odborníků, kteří nejsou zaměstnáni ve věznici. Činnost člena poradního sboru je jiným úkonem v obecném zájmu²⁾. Vězeňská služba poskytuje členům poradního sboru cestovní náhrady podle zvláštního právního předpisu³⁾.

²⁾ § 124 zákona č. 65/1965 Sb. § 203 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 5

Místo výkonu trestu

(1) Trest se vykonává ve věznici nebo ve zvláštním oddělení vazební věznice. Věznice zřizuje a zrušuje ministr spravedlnosti (dále jen "ministr") a jejich správu vykonává Vězeňská služba podle zvláštního zákona¹⁾.

(2) Vyžaduje-li zdravotní stav odsouzeného poskytnutí zdravotních služeb, které nelze ~~zajistit~~ **poskytnout** ve zdravotnickém zařízení Vězeňské služby, a výkon trestu nelze přerušit, trest se na nezbytně nutnou dobu vykonává poskytovateli zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, přičemž střežení odsouzeného v takovém případě zajišťuje nejbližší věznice. Zvýšené náklady spojené s provedením takových opatření hradí zdravotnickému zařízení Vězeňská služba.

(3) Trestní opatření odnětí svobody u mladistvých,^{3b)} kteří nepřekročili 19. rok svého věku, se vykonává odděleně od ostatních odsouzených, a to ve věznicích nebo zvláštních odděleních pro mladistvé s uplatňováním vnitřní diference.

3b) § 2 ~~písm. d)~~ **odst. 1 písm. c)** zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

§ 6

Přijímání odsouzených do výkonu trestu

(1) Do výkonu trestu lze přijmout odsouzeného jen na základě písemného nařízení výkonu trestu vyhotoveného soudem. Není-li k nařízení výkonu trestu připojeno písemné vyhotovení pravomocného rozsudku, soud je věznici zašle dodatečně.

(2) Při přijetí do výkonu trestu musí být odsouzený prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi podle tohoto zákona a řádu výkonu trestu a s vnitřním řádem věznice. **Písemné vyhotovení seznámení s právy a povinnostmi v jazyce státu, jehož je občanem, nebo v jazyce, kterému rozumí, se bez odkladu předá odsouzenému.**

§ 7

Umísťování odsouzených

Odděleně se umísťují odsouzení muži od odsouzených žen, **odsouzení s infekčním onemocněním nebo u nichž je podezření na infekční onemocnění** a dále zpravidla odsouzení:

- a) mladiství od dospělých,
- b) recidivisté od odsouzených, kteří jsou ve výkonu trestu poprvé,
- c) za úmyslně spáchané trestné činy od odsouzených za trestné činy z nedbalosti,
- d) trvale pracovně nezařaditelní,
- e) s poruchami duševními a poruchami chování a,
- f) s uloženým ochranným léčením a zabezpečovací detencí: a
- g) velmi nebezpeční podle § 72a.**

§ 9

Zařazování odsouzených do typů věznic

(1) O tom, do jakého typu věznice bude odsouzený zařazen k výkonu trestu, rozhoduje soud podle zvláštního zákona.⁴⁾

(2) Odsouzený nastupuje výkon trestu ve věznici, kterou soud ve výzvě k nástupu trestu určil. Z důležitých důvodů může odsouzeného k nástupu výkonu trestu přijmout i jiná věznice.

(3) Další umístování odsouzených do jednotlivých věznic v souladu s rozhodnutím soudu o zařazení do určitého typu věznice provádí generální ředitelství Vězeňské služby ve spolupráci s ředitelem věznice, ve které odsouzený nastoupil k výkonu trestu.

4) Zákon č. 140/1961 Sb., ~~trestní zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník~~, ve znění pozdějších předpisů., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

~~§ 12~~

~~Návrh odsouzeného na přeřazení~~

~~Oznámí-li odsouzený věznici, že podává návrh soudu na své přeřazení do jiného typu věznice, ředitel věznice i bez výzvy zašle soudu přílohy uvedené v § 11 odst. 2; to neplatí, jestliže zákonná překážka brání tomu, aby se soud návrhem odsouzeného věcně zabýval. V takovém případě ředitel věznice oznámí soudu důvody, pro které návrhu nelze vyhovět.~~

§ 12

Návrh odsouzeného na přeřazení

Oznámí-li odsouzený věznici, že podává návrh soudu na své přeřazení do jiného typu věznice, ředitel věznice i bez výzvy zašle soudu přílohy uvedené v § 11 odst. 2.

§ 16

Sociální podmínky odsouzených a poskytování zdravotních služeb

(1) Odsouzeným se poskytuje pravidelná strava za podmínek a v hodnotách, které odpovídají požadavku udržení zdraví a přihlížejí k jeho zdravotnímu stavu, věku a obtížnosti vykonávané práce. V rozsahu, v jakém to umožňuje provoz věznice, se přitom přihlíží k požadavkům kulturních a náboženských tradic odsouzených.

(2) Jsou-li pro to vytvořeny ve věznici odpovídající stavební, materiální a hygienické podmínky, umožní se zejména odsouzeným umístěným ve výstupních odděleních věznic, aby si stravu připravovali sami z potravin dodaných věznicí.

~~(2 3) Každý odsouzený musí mít zabezpečeno lůžko a prostor pro uzamykatelnou skříňku k uložení osobních věcí.~~

~~(3 4) Odívání odsouzených musí odpovídat klimatickým podmínkám a musí dostatečně chránit jejich zdraví.~~

~~(4 5) Odsouzeným se zabezpečuje denně osmihodinová doba ke spánku, doba potřebná k osobní hygieně a úklidu, stravování, nejméně jednohodinová vycházka a přiměřené osobní volno.~~

~~(5 6) Odsouzený má právo na zdravotní služby v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem⁵⁾ s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z účelu trestu.~~

~~(6-7) Odsouzený s těžkým zdravotním postižením má právo na zajištění přiměřených podmínek umožňujících důstojný výkon trestu.~~

~~(7 8) Odsouzenému, který není zařazen do práce, poskytuje věznice sociální kapesné v případě, že neodmítl bez závažného důvodu práci a neměl v období jednoho kalendářního měsíce jiný příjem nebo jinou hotovost ve výši alespoň 100 Kč.~~

~~(8-9) Výše sociálního kapesného podle odstavce 7 činí 100 Kč za období jednoho kalendářního měsíce.~~

~~(910) O závažném onemocnění odsouzeného nebo o jeho úrazu, vyžadujícím hospitalizaci, vyrozumí věznice bez odkladu manželku, družku nebo rodiče odsouzeného, anebo jeho děti, pokud to odpovídá jejich věku, jestliže tak odsouzený nemůže učinit sám. Není-li těchto osob, vyrozumí věznice osobu, kterou odsouzený určí. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob v případě, že dojde k úmrtí odsouzeného.~~

(8) Odsouzenému, který není zařazen do práce, neodmítl bez závažného důvodu práci a neměl v období jednoho kalendářního měsíce jiný příjem nebo jiné finanční prostředky ve výši alespoň 100 Kč, poskytuje věznice jedenkrát za měsíc balíček, který obsahuje základní věci osobní potřeby.

(9) O závažném onemocnění odsouzeného nebo o jeho úrazu vyžadujícím hospitalizaci vyrozumí věznice bez odkladu osobu, kterou odsouzený určil, nebo jeho osobu blízkou; osobu blízkou nevyrozumí, pokud ji odsouzený požádal, aby tak neučinila. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob, jakož i státního zástupce, který vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu, v případě, že dojde k úmrtí odsouzeného.

(10) Sociální pracovník věznice zajišťuje odsouzenému právo na poskytování sociálního poradenství, pomoci a podpory v rozsahu stanoveném zákonem upravujícím poskytování sociálních služeb.

⁵⁾ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu – č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

§ 17

Korespondence

(1) Odsouzený má právo přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení (dále jen "korespondence") bez omezení, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) Vězeňská služba je oprávněna provádět kontrolu korespondence uvedené v odstavci 1; přitom je oprávněna seznámit se s obsahem zasílaných písemností. Pokud obsah korespondence zakládá podezření, že je připravován nebo páčán trestný čin, Vězeňská služba korespondenci zadrží a předá ji orgánu činnému v trestním řízení.

(3) Kontrola korespondence mezi odsouzeným a ~~advokátem zmocněným odsouzeného zastupovat~~ a jeho obhájcem, mezi odsouzeným a advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci, mezi odsouzeným a státními orgány České republiky nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu,⁶⁾ anebo mezi odsouzeným a mezinárodní organizací, která podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv, je nepřipustná. Tato korespondence se adresátu odesílá a odsouzenému doručuje neprodleně.

(4) Odsouzenému, který neumí nebo nemůže číst anebo psát, Vězeňská služba zajistí, aby mu byla došlá korespondence přečtena, nebo mu poskytne písařskou pomoc při sepisování žádostí, podání a stížností státním orgánům a mezinárodním organizacím uvedeným v odstavci 3 a při dopisování s advokátem.

(5) Korespondence odsouzeného, který nemá žádné finanční prostředky, adresovaná orgánům uvedeným v odstavci 3 se odešle na náklady věznice.

⁶⁾ Vyhláška č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích.

Vyhláška č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.

§ 18

Užívání telefonu

~~(1) Odsouzenému se v odůvodněných případech umožní použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou.⁷⁾~~

(1) Odsouzený má právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou v době vymezené vnitřním řádem věznice; při tom může použít pouze telefon určený pro tento účel věznicí. Toto právo odsouzeného lze omezit pouze v odůvodněných případech, zejména je-li to nutné k ochraně bezpečnosti nebo práv jiných osob.

(2) Odsouzený má právo na použití telefonu v době vymezené vnitřním řádem věznice ke kontaktu se svým obhájcem nebo advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci.

~~(3)~~ **(3) V zájmu nápravy odsouzeného nebo z jiného závažného důvodu lze odsouzenému povolit použití telefonu ke kontaktu s jinou osobou, než je osoba blízká jsou osoby uvedené v odstavcích 1 a 2.**

~~(4)~~ **(4) Náklady spojené s použitím telefonu hradí odsouzený.**

(4) Nejde-li o telefonáty s osobou uvedenou v § 17 odst. 3 nebo § 61 odst. 9, je Vězeňská služba oprávněna se seznamovat formou odposlechu s telefonáty uvedenými v odstavcích 1 a 2 a pořizovat jejich záznam.

⁷⁾ § 116 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

§ 19

Návštěvy

(1) Odsouzený má právo přijímat v čase určeném ředitelem věznice návštěvy blízkých osob na dobu celkem 3 hodiny 3 hodin během jednoho kalendářního měsíce.

(2) Návštěvy probíhají zpravidla v místnostech k tomu určených. Návštěvy odsouzených umístěných v lůžkové části zdravotnického zařízení jsou možné jen tehdy, jestliže s tím ošetřující lékař s ohledem na zdravotní stav odsouzeného souhlasí. Je-li odsouzený umístěn u poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, projedná podmínky uskutečnění návštěvy Vězeňská služba s poskytovatelem zdravotních služeb.

(3) Nestanoví-li vnitřní řád věznice počet vyšší, mohou odsouzeného současně navštívit nejvýše 4 osoby včetně nezletilých dětí. Nezletilé děti ve věku do 15 let se mohou zúčastnit návštěvy pouze v doprovodu osoby starší 18 let.

(4) V zájmu nápravy odsouzeného nebo z jiného závažného důvodu lze odsouzenému povolit návštěvu jiných než blízkých osob. Ředitelé věznic mohou ve zvlášť odůvodněných případech povolit návštěvu mezi odsouzenými, kteří jsou blízkými osobami. Náklady předvedení hradí v takovém případě odsouzení rovným dílem, nedohodnou-li se jinak.

(5) Ředitel věznice může povolit uskutečnění návštěvy odsouzeného bez zrakové a sluchové kontroly zaměstnanců Vězeňské služby v prostorách k tomu určených.

(6) V odůvodněných případech může ředitel věznice rozhodnout, že z bezpečnostních důvodů se návštěva uskuteční v místnosti, kde je návštěvník od odsouzeného oddělen přepážkou.

(7) Při návštěvách jsou odsouzení povinni chovat se slušně a ohleduplně k ostatním přítomným osobám. Nesmějí odevzdávat nebo přijímat peníze, dopisy nebo jiné věci, s výjimkou věcí povolených ředitelem věznice nebo jím pověřeným zaměstnancem Vězeňské služby.

(7 8) Odsouzenému může ředitel věznice povolit v souvislosti s návštěvou opuštění věznice, lze-li mít důvodně za to, že tím nebude ohrožen účel výkonu trestu.

(8 9) Zaměstnanec Vězeňské služby je oprávněn návštěvu přerušit nebo předčasně ukončit, jestliže odsouzený nebo návštěvníci přes upozornění porušují pořádek, kázeň nebo bezpečnost věznice.

§ 20

Duchovní a sociální služby

(1) Odsouzenému se zajišťuje právo na poskytování duchovních a dalších obdobných služeb sledujících humanitární cíle v rozsahu vyplývajícím ze zvláštních právních předpisů.

(2) Věznice umožňují konat zpravidla v době pracovního klidu společné náboženské obřady odsouzených. Účast na náboženských obřadech je dobrovolná. Dobu konání společných náboženských obřadů vymezí vnitřní řád věznice.

(3) K výkonu duchovní služby v místech, kde se vykonává trest odnětí svobody, jsou oprávněny pouze ty registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu tohoto práva podle zvláštního právního předpisu⁸⁾ (dále jen "církve").

(4) Církev se může podílet na naplňování účelu výkonu trestu poskytováním duchovní služby zejména

a) konáním bohoslužeb pro zájemce z řad odsouzených,

b) individuálními rozhovory, pastoračními návštěvami a umožněním individuálního přístupu k náboženským úkonům,

- c) vedením studijních hodin k výkladu náboženských textů,
- d) zajišťováním duchovní a náboženské literatury a zpěvníků,
- e) pořádáním přednášek a besed, zejména s etickou tematikou, popřípadě koncertů hudebních skupin a jednotlivců,
- f) při přípravě odsouzených k jejich propuštění,
- g) dalšími vhodnými formami přispívajícími k dosažení účelu výkonu trestu.

(5) Věznice informuje odsouzené o poskytování duchovní služby ve vnitřním řádu věznice nebo jiným vhodným způsobem.

(6) Odsouzený nesmí být k účasti na bohoslužbách a jiných obřadech nebo k rozhovoru s osobami pověřenými církví nucen. Požádá-li odsouzený o umožnění návštěvy církví pověřené osoby, je věznice povinna jí tuto skutečnost neprodleně oznámit.

(7) Církví pověřené osoby správa věznice poučí o povinnosti dodržovat právní předpisy pro výkon trestu a vnitřní řád věznice.

(8) Věznice je oprávněna odepřít možnost výkonu duchovní služby osobám, které se dopustily porušení povinností vyplývajících z právních předpisů pro výkon trestu nebo vnitřního řádu věznice.

(9) Věznice umožňují obecním úřadům obcí s rozšířenou působností poskytovat odsouzeným sociální služby⁹⁾ mající za cíl pomáhat odsouzeným při vytváření příznivých podmínek ~~pro jejich budoucí samostatný život na svobodě~~ **k tomu, aby mohli po propuštění vést soběstačný život v souladu se zákonem.**

⁸⁾ Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 4/2003 Sb.

⁹⁾ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

§ 23

Nákup potravin a věcí osobní potřeby

~~(1) Odsouzený má právo nakupovat v prodejně věznice potraviny a věci osobní potřeby, případně věci pro zájmovou a vzdělávací činnost nebo k realizaci programu zacházení. Nákup se uskutečňuje zpravidla formou bezhotovostní platby z té části peněžních prostředků, s níž může volně disponovat.~~

(1) Odsouzený má právo nakupovat nejméně jedenkrát týdně v prodejně věznice potraviny a věci osobní potřeby, případně věci pro zájmovou a vzdělávací činnost nebo k realizaci programu zacházení. Nákup se uskutečňuje formou bezhotovostní platby

z té části peněžních prostředků, s níž může volně disponovat. Ředitel věznice může upřednostnit před nákupem úhradu nákladů na nezbytné léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely, zdravotnické prostředky a doplatky za ně, na zdravotní výkony nehrazené nebo částečně hrazené z veřejného zdravotního pojištění a na regulační poplatky nebo spojených s pořízením nezbytných osobních dokladů.

(2) Ve věznici se pro odsouzené zřizují prodejny s potravinářským, drogistickým a průmyslovým zbožím. Minimální sortiment zboží stanoví vnitřní řád věznice. Nelze-li nákup tohoto zboží provádět v prodejně věznice, zajišťuje se prostřednictvím Vězeňské služby.

(3) Ředitel věznice je oprávněn stanovit nejvyšší peněžní částku, za kterou může odsouzený jednorázově nakoupit.

~~§ 24~~

~~Přijetí balíčku~~

~~(1) Odsouzený má právo dvakrát ročně, zpravidla u příležitosti narozenin a vánočních svátků, přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg.~~

~~(2) Balíčky podléhají kontrole zaměstnanců Vězeňské služby. Odsouzenému se nepředají věci, které odporují účelu výkonu trestu nebo které není dovoleno mít u sebe, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Nepředané věci se odešlou zpět odesílateli na náklady odsouzeného.~~

~~(3) Na balíčky obsahující prádlo, oděv a potřeby k realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost se nevztahují omezení uvedená v odstavci 1.~~

§ 24

Přijetí balíčku

(1) Odsouzený má právo dvakrát ročně, zpravidla u příležitosti narozenin a vánočních svátků, přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg. Právo na přijetí balíčku vzniká a roční lhůta podle věty první počíná dnem nástupu do výkonu trestu nebo dnem převedení z výkonu vazby.

(2) Balíčky podléhají kontrole zaměstnanců Vězeňské služby. Odsouzenému se nepředají věci, které odporují účelu výkonu trestu nebo které není dovoleno mít u sebe, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Věci, které nemohou být předány odsouzenému a se kterými není třeba naložit podle právních předpisů jiným způsobem, se odešlou na náklady odsouzeného zpět odesílateli,

kromě potravin s krátkodobou trvanlivostí nebo prošlou lhůtou spotřeby, které se zlikvidují.

(3) Na balíčky obsahující prádlo, oděv a potřeby k realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost se nevztahují omezení uvedená v odstavci 1.

(4) Balíček, jehož přijetí odsouzený odmítl, odešle věznice na náklady odsouzeného odesílateli.

(5) Nemá-li odsouzený finanční prostředky na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku odesílateli, odešlou se na náklady věznice a vynaložené náklady se předepíše odsouzenému k úhradě jako náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody.

§ 25

Příjem peněz a nakládání s nimi

~~(1) Pokud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznici a odsouzený se o tom vyrozumí. Nesouhlasí-li odsouzený s přijetím peněz, peníze se vrátí odesílateli na náklady odsouzeného.~~

(1) Pokud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznici a odsouzený se o tom vyrozumí. Odsouzený nesmí mít u sebe během výkonu trestu finanční hotovost. Peníze zaslané odsouzenému výslovně na úhradu nákladů na zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění, na úhradu regulačních poplatků a na nákup léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely a zdravotnických prostředků musí být uloženy na zvláštní účet, z něhož lze čerpat peníze pouze na úhradu uvedených nákladů. Nesouhlasí-li odsouzený s přijetím peněz, peníze se vrátí odesílateli na náklady odsouzeného. Nemá-li odsouzený dostatek finančních prostředků na odeslání, odečte věznice náklady na odeslání z odesílaných peněz. K přijetí peněz zaslaných orgány státní správy a příjmu podléhajícího dani z příjmu se nevyžaduje souhlas odsouzeného.

(2) K nákupu může odsouzený použít též peníze, které mu byly do věznice během výkonu trestu zaslány nebo které předal věznici k úschově při nástupu do výkonu trestu.

(3) Má-li však odsouzený v úschově věznice menší částku peněz, než je předpokládaná cena jízdného do místa bydliště a výše stravného na jeden den v době propuštění z výkonu trestu, nákup potravin a dalších věcí nebo jiná dispozice s těmito penězi se mu neumožní.

~~(4) Neuhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě zdravotních služeb provedených v zájmu zachování nebo zlepšení jeho zdravotního stavu nad rámec péče~~

~~hrazené z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle odstavce 1 věty první. Zbývající část těchto peněžních prostředků může použít jen na úhradu pohledávek podle věty první.~~

(4) Neuhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplatků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě za poskytnuté zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle odstavce 1 věty první a zbývající část peněžních prostředků může použít jen na úhradu těchto pohledávek; to neplatí pro peníze výslovně zaslané na úhradu nákladů uvedených v odstavci 1 věty druhé.

(5) Ustanovením odstavce 4 není dotčeno právo odsouzeného nakládat podle § 33 ~~odst. 5~~ **odst. 6** s úložným pocházejícím z jeho odměny za práci.

(6) Účet odsouzeného vedený věznicí není úročen a za jeho vedení se nevybírají poplatky. Peníze v cizí měně, které nelze směnit na českou měnu, se uloží ve věznicí společně s jinými věcmi odsouzeného. Na účtu musí vždy zůstat částka potřebná k úhradě nákladů spojených s cestou odsouzeného z místa výkonu trestu do místa, kde se bude po propuštění zdržovat.

§ 26

Ochrana práv odsouzených včetně prostředků právní ochrany

(1) Odsouzený smí k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení; stížnost, případně žádost musí být orgánu, jemuž je adresována, neprodleně odeslána. **Žádost o přemístění do jiné věznice může odsouzený opakovat nejdříve po uplynutí tří měsíců od vyřízení jeho předchozí žádosti.** Ředitel věznice určí okruh zaměstnanců Vězeňské služby pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí; vytvoří takové podmínky pro podávání stížností a žádostí odsouzených, aby bylo vyloučeno, že s nimi budou zacházet jiné než oprávněné osoby.

(2) Zaměstnanci Vězeňské služby bez odkladu vyrozumí ředitele věznice, státního zástupce, soudce nebo orgán, který provádí kontrolu věznice, o žádosti odsouzeného o rozmluvu a na jejich pokyn takovou rozmluvu ve věznicí umožní.

(3) Odsouzený má právo na poskytování právní pomoci advokátem, jenž má oprávnění v mezích svého zmocnění vést s odsouzeným korespondenci a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. **Toto právo odsouzeného musí být zajištěno nejpozději do 24 hodin od přijetí žádosti.**

(4) Zaměstnanci Vězeňské služby jsou povinni dbát na zachovávání práv, která odsouzení mají ve výkonu trestu.

§ 28

Základní povinnosti odsouzených

(1) Odsouzený je ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat, pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení, šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškozovat cizí majetek, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice. Dále je povinen dodržovat opatření a pokyny podle zvláštních právních předpisů¹⁰⁾ k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

(2) Odsouzený je dále povinen

- a) podrobit se osobní prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe ~~neměl~~ **měl** věc, kterou by narušoval účel výkonu trestu,
- b) umožnit zaměstnancům Vězeňské služby kontrolu svých osobních věcí; **pokud své osobní věci uzamyká v uzamykatelné skříňce k uložení osobních věcí, je povinen předat náhradní klíč ředitelem věznice pověřenému zaměstnanci Vězeňské služby,**
- c) podrobit se preventivní vstupní, periodické, mimořádné a výstupní lékařské prohlídce v rozsahu určeném lékařem nebo zvláštním právním předpisem, včetně nezbytných diagnostických a laboratorních vyšetření a očkování, a opatřením stanoveným orgány hygienické služby,
- d) strpět úkony, které souvisejí s jeho identifikací, a podrobit se úkonům nezbytným pro zpracování komplexní zprávy (§ 41 odst. 2),
- e) pokud onemocní, stane se mu úraz nebo je zraněn, tyto skutečnosti neprodleně ohlásit zaměstnanci Vězeňské služby,
- f) oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluodsouzeným nebo věznici, pokud se o nich dozví nebo je zjistil,
- g) podrobit se opatřením, která jsou nezbytná k potlačení výroby, držení nebo zneužívání ~~omamných a psychotropních~~ **návykových** látek a jedů ve věznici,
- h) dodržovat zásady hygieny,

- i) oznámit neprodleně věznicí skutečnost, že je poživitelem důchodu, výsluhového příspěvku, ~~příspěvku za službu~~ nebo má příjem podléhající dani z příjmu **a z uvedených finančních prostředků zajistit zaslání částky na účet vedený věznicí na úhradu nákladů výkonu trestu ve výši stanovené zvláštním právním předpisem,**
- j) odevzdat do úschovy věznice věci, jejichž držení s ohledem na jejich cenu, množství nebo způsob používání je zakázáno nebo je v rozporu s účelem výkonu trestu,
- k) uhradit náklady na zdravotní služby poskytnuté v zájmu zachování nebo zlepšení jeho zdravotního stavu nad rámec zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána, **a to včetně regulačních poplatků,**
- l) oznámit věznicí jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu,**
- m) oznámit při příjmu do věznice písemně, zda je účasten důchodového spoření,**
- n) oznámit věznicí změnu zdravotní pojišťovny a změnu osobních či rodinných údajů, které nahlásil při přijetí do výkonu trestu,**
- o) podrobit se vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, a v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, uhradit náklady na toto vyšetření,**
- p) dodržovat zákaz kouření v místech, kde je to vzhledem k možnému ohrožení zdraví nekuřáků nebo z protipožárních důvodů ředitelem věznice zakázáno,**
- r) během osmihodinové doby určené ke spánku dodržovat noční klid.**

(3) Odsouzeným je zakázáno

- a) navazovat styky s jinými osobami v rozporu s tímto zákonem nebo s pokynem vydaným na základě tohoto zákona,
- b) vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví,
- c) přechovávat a rozšiřovat tiskoviny nebo materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, fašismus a podobná hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a hrubost, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití návykových látek, jedů, výbušnin, zbraní a střeliva,
- d) hrát hry o peníze, věci, služby nebo o jiné úkony; účastnit se loterií a jiných podobných her,¹¹⁾
- e) tetovat sebe nebo jinou osobu ~~anebo nechat se tetovat~~, **nechat se tetovat nebo mít ve věznicí v držení pomůcky k provádění tetování; to platí obdobně také pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti,**
- f) předstírat poruchu zdraví nebo se úmyslně poškozovat na zdraví,
- g) bez souhlasu Vězeňské služby prodávat, směňovat a darovat věci, které má v držení ve věznicí.

(4) Vůči odsouzenému, který neoprávněně odmítá plnit své povinnosti a k nápravě nestačí výzva nebo napomenutí, užije Vězeňská služba v nezbytném rozsahu prostředky povolené zákonem.

¹⁰⁾ Zákon č. 65/1965 Sb. č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 31

Zákaz některých prací

Je zakázáno školit a zařazovat odsouzené k výkonu prací s výbušninami. Jestliže odsouzený při práci přichází do styku s omamnými a psychotropními látkami nebo jedy anebo s jinými látkami, které mohou vyvolat zvýšené nebezpečí újmy na zdraví nebo škody na majetku, je třeba nad ním zajistit zvýšenou kontrolu. Zákaz některých prací pro odsouzené ženy a mladistvé je stanoven zvláštními právními předpisy.¹²⁾

¹²⁾ § 156 odst. 3 a § 167 zákona č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

~~Vyhláška č. 261/1997 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány všem ženám, těhotným ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, ve znění pozdějších předpisů.~~

~~Sdělení č. 460/1990 Sb., o sjednání Úmluvy o noční práci mladistvých zaměstnaných v průmyslu.~~

¹²⁾ § 238 až 247 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Úmluva o noční práci mladistvých zaměstnaných v průmyslu, vyhlášená pod č. 460/1990 Sb.

§ 32

Pracovní postavení a podmínky odsouzených

(1) Pracovní podmínky, pracovní doba a podmínky pro uložení přesčasové práce u odsouzených se řídí zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnance v pracovním poměru. Ředitel věznice může nařídít odsouzeným práci přesčas v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.¹³⁾

(2) Do pracovní doby se nepočítá úklidová a další obdobná činnost potřebná k zajištění každodenního provozu věznice, kterou provádějí zpravidla všichni odsouzení, a pracovní terapie, pokud je součástí programu zacházení; tyto práce jsou odsouzení, **pokud jsou k nim zdravotně způsobilí**, povinni provádět bez nároku na pracovní odměnu a nesmějí

být nařízeny na úkor doby nutné k odpočinku odsouzených. **V době vycházek lze takové práce nařídit jen výjimečně, vyžaduje-li to mimořádná situace.**

(3) Odsouzeným se zajišťuje formou připomínek a námětů účast na řešení otázek týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při jejich práci.

(4) Odsouzení pracují pod dohledem zaměstnanců Vězeňské služby.

¹³⁾ § 97 odst. 1 až 3 zákona č. 65/1965 Sb. § 93 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 33

Pracovní odměna odsouzených

(1) Odsouzeným přísluší odměna podle vykonané práce. Vláda stanoví nařízením výši této odměny a podmínky pro její poskytování.

(2) Vězeňská služba poskytuje odsouzenému zařazenému do práce v době jeho dočasné pracovní neschopnosti náhradu odměny za stejných podmínek, jako ji poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci podle zákoníku práce.

(~~2~~ 3) Pracovní odměna odsouzeného se pro účely srážek daní a pojistného na důchodové spoření, sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění považuje za příjem ze závislé činnosti. Z této odměny se po srážce zálohy na daň a pojistného provedou i další srážky jednak k úhradě výživného pro děti, kterým je odsouzený povinen poskytovat výživu, včetně příspěvku na úhradu nákladů při péči o dítě v ústavní nebo ochranné výchově, a jednak k úhradě nákladů výkonu trestu **a dalších nákladů spojených s výkonem trestu**. Rozsah a pořadí dalších srážek z pracovní odměny odsouzeného stanoví Ministerstvo spravedlnosti (dále jen "ministerstvo") vyhláškou. Přitom přihlédně zejména k zabezpečení výživy dětí odsouzeného a oprávněným nárokům poškozených trestným činem.

(~~3~~ 4) Je-li však soudem nařízen výkon rozhodnutí srážkami z pracovní odměny odsouzeného, postupuje se podle občanského soudního řádu a předpisů vydaných na jeho základě. Tento postup se uplatní i v případě exekuce nařízené správcem daně.

~~(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob rozdělení části pracovní odměny na kapesné a úložné podle odstavce 4 a stanoví rozsah a podmínky, za nichž odsouzený může úložné použít. Nevyčerpané úložné se odsouzenému vyplácí při propuštění z výkonu trestu, pokud se věznice s odsouzeným nedohodne jinak.~~

(5) Část pracovní odměny odsouzeného, která zbývá po provedení srážek podle odstavce 3, případně podle odstavce 4, se rozdělí na kapesné a úložné. Kapesným se rozumí částka, kterou může odsouzený použít podle vlastního rozhodnutí. Úložným se rozumí zbývající část pracovní odměny, kterou věznice převede na účet odsouzeného.

(§ 6) Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob rozdělení části pracovní odměny na kapesné a úložné podle odstavce 4 5 a stanoví rozsah a podmínky, za nichž odsouzený může úložné použít. Nevyčerpané úložné se odsouzenému vyplátí při propuštění z výkonu trestu, pokud se věznice s odsouzeným nedohodne jinak.

§ 35

Povinnost hradit náklady výkonu trestu

(1) Odsouzený je povinen hradit náklady výkonu trestu. Nelze-li tyto náklady srazit z odměny za práci, může věznice k jejich úhradě použít peněžní prostředky, které má odsouzený uloženy ve věznici. Výši nákladů výkonu trestu a podrobnosti její úhrady stanoví ministerstvo vyhláškou.

~~(2) Od povinnosti podle odstavce 1 je osvobozen odsouzený~~

- ~~a) který nebyl nezaviněně zařazen do práce a neměl v období kalendářního měsíce jiný příjem nebo jinou hotovost,~~
- ~~b) který nedovršíl 18. rok věku,~~
- ~~c) po dobu poskytování ústavní (nemocniční) péče, je-li zdravotně pojištěn podle zvláštního právního předpisu,¹⁴⁾ s výjimkou případů uvedených v § 36 odst. 1,~~
- ~~d) po dobu zařazení do vzdělávacího nebo terapeutického programu s dobou výuky nebo terapie nejméně 21 hodin týdně,~~
- ~~e) po dobu přerušení výkonu trestu,~~
- ~~f) po dobu účasti na soudním jednání v postavení svědka nebo poškozeného,~~
- ~~g) po dobu dočasného předání do ciziny,~~
- ~~h) je-li na útěku.~~

(2) Od povinnosti podle odstavce 1 je osvobozen odsouzený po dobu, po kterou

- a) nebyl nezaviněně zařazen do práce, pokud nebyl poživatelé důchodu nebo výsluhového příspěvku nebo neobdržel v kalendářním měsíci peníze na účet v úschově,**
- b) nedovršíl osmnáctý rok věku,**
- c) mu byla poskytována lůžková zdravotní péče, s výjimkou případů uvedených v § 36 odst. 1,**
- d) byl zařazen do vzdělávacího nebo terapeutického programu s dobou výuky nebo terapie nejméně 21 výukových hodin týdně,**
- e) trest dočasně nevykonával,**
- f) byl účasten na soudním jednání v postavení svědka nebo poškozeného.**

~~(3) Od vymáhání nákladů výkonu trestu se upustí vždy, jestliže odsouzený zemřel a nezanechal majetek, ze kterého by bylo možno pohledávku uspokojit v rámci vypořádání dědictví, jestliže byl vydán nebo předán do ciziny nebo po propuštění z výkonu trestu~~

~~vyhoštěn a ze všech okolností je zřejmé, že další vymáhání pohledávky by bylo neúspěšné. Upuštění od vymáhání pohledávky musí být písemné a dlužník se o něm nevyrozumívá. Upuštěním od vymáhání pohledávka nezaniká.~~

~~(4) Ředitel věznice může na základě písemné a potřebnými doklady doložené žádosti odsouzeného prominout zcela nebo zčásti povinnost uhradit náklady výkonu trestu, ze kterého byl odsouzený propuštěn, odůvodňují-li to tíživé sociální poměry odsouzeného.~~

~~(5) U pohledávky za náklady výkonu trestu se nepožadují úroky z prodlení.~~

¹⁴⁾ ~~Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.~~

§ 36

Povinnost nahradit další náklady

~~(1) Odsouzený je povinen též nahradit zvýšené náklady střežení a náklady na dopravu a předvedení do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou vynaložené Vězeňskou službou, jestliže~~

~~a) si úmyslně způsobil nebo jinému úmyslně umožnil způsobit mu újmu na zdraví anebo se opakovaně dopustil porušování léčebného režimu,~~

~~b) zneužil poskytnutí zdravotních služeb předstíráním poruchy zdraví, nebo~~

~~c) z vlastního rozhodnutí se nepodrobil poskytnuté zdravotní službě, k níž dal předechozí souhlas nebo o kterou požádal.~~

~~(2) Rozhodnutí o povinnosti nahradit náklady uvedené v odstavci 1 vydá ředitel věznice. Proti rozhodnutí ředitele věznice může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.~~

~~(3) Výkon rozhodnutí, kterým byla odsouzenému uložena povinnost nahradit škodu způsobenou během výkonu trestu, náklady výkonu trestu nebo zvýšené náklady střežení, náklady na dopravu a předvedení do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou provádí po dobu výkonu trestu srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky podle zvláštních právních předpisů¹⁵⁾ ta věznice, která pohledávku spravuje.~~

~~(4) Podle odstavce 3 se postupuje i při náhradě neuhrazených nákladů spojených s výkonem vazby, předcházející tomuto výkonu trestu.~~

~~(5) Pro náhradu nákladů uvedených v odstavcích 1 a 4 se obdobně užití ustanovení § 35 odst. 3 a 4~~

§ 36

Povinnost nahradit další náklady spojené s výkonem trestu

(1) Ředitel věznice rozhodne o povinnosti odsouzeného nahradit další náklady spojené s výkonem trestu, kterými jsou

- a) náklady na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku podle § 24 odst. 5,
- b) náklady na zdravotní služby podle § 28 odst. 2 písm. k) a na regulační poplatky,
- c) náklady na vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, podle § 28 odst. 2 písm. o),
- d) zvýšené náklady na zdravotní služby.

(2) Zvýšenými náklady na zdravotní služby podle odstavce 1 písm. d) se rozumí zvýšené náklady na střežení a náklady na dopravu a předvedení do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, jestliže odsouzený

- a) si úmyslně způsobil nebo jinému úmyslně umožnil způsobit mu újmu na zdraví anebo se opakovaně dopustil porušování léčebného režimu,
- b) zneužil poskytnutí zdravotních služeb předstíráním poruchy zdraví, nebo
- c) se z vlastního rozhodnutí nepodrobil poskytnuté zdravotní službě, k níž dal předchozí souhlas nebo o kterou požádal.

(3) V rozhodnutí podle odstavce 1 musí být jednotlivé náklady vyčísleny. Proti tomuto rozhodnutí může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(4) Výkon rozhodnutí podle odstavce 1 se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

(5) Podle odstavce 4 se postupuje i při náhradě neuhrazených nákladů spojených s výkonem vazby předcházející tomuto výkonu trestu.

(6) Pro náhradu nákladů podle odstavců 1 a 5 se obdobně použijí ustanovení § 35 odst. 3 až 5.

§ 38

Odpovědnost odsouzeného za škodu způsobenou při plnění pracovních úkolů

(1) Odsouzený odpovídá za škodu, kterou způsobil Vězeňské službě nebo jinému subjektu, u něhož byl zařazen do práce, zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s tím v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnance v pracovním poměru.¹⁶⁾

(2) Jiný subjekt, jemuž byla způsobena škoda, projedná výši požadované náhrady též s Vězeňskou službou.

¹⁶⁾ § 172 zákona č. 65/1965 Sb. § 250 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 39

Odpovědnost za škodu způsobenou odsouzenému při plnění pracovních úkolů

(1) Za škodu způsobenou odsouzenému při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s plněním těchto úkolů odpovídá podle zvláštního zákona¹⁷⁾ Vězeňská služba nebo jiný subjekt, u něhož je odsouzený zařazen do práce. Obdobně odpovídá odsouzenému Vězeňská služba nebo jiný subjekt, u něhož je odsouzený zařazen do práce, za škodu způsobenou na odložených věcech a při odvracení škody¹⁹⁾. Zabezpečení odsouzeného pro případ poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání upravuje zvláštní právní předpis^{19a)}.

(2) Práce při úklidu, jiné obdobné práce potřebné k zajištění běžného provozu věznice, **denní forma studia** a pracovní terapie se z hlediska odpovědnosti za škodu nepovažují za plnění pracovních úkolů.

¹⁷⁾ ~~§ 187, 205a a 205b zákona č. 65/1965 Sb. § 265, 269 a 270 zákona č. 262/2006 Sb.~~, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁾ ~~§ 204 a 205 zákona č. 65/1965 Sb. § 266 až 268 zákona č. 262/2006 Sb.~~, ve znění pozdějších předpisů.

^{19a)} § 3 písm. m) zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců.

§ 39a

Zvláštní ustanovení

(1) Způsobil-li odsouzený zaviněným porušením povinnosti stanovené tímto zákonem škodu na majetku státu, se kterým hospodaří Vězeňská služba, a výše škody nepřevyšuje 10 000 Kč, rozhodne o povinnosti nahradit škodu ředitel věznice.

(2) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle odstavce 1 může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím ~~zmo~~**eněný pověřený** zaměstnanec Vězeňské služby. **Podání stížnosti má odkladný účinek.**

(3) Při upuštění od vymáhání náhrady škody podle odstavce 1 nebo při jejím prominutí se obdobně užije ustanovení § 35 odst. 3 a 4.

(4) **Výkon rozhodnutí podle odstavce 1 se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.**

§ 40

Obecné ustanovení

(1) Během výkonu trestu je odsouzený povinen podrobit se vnitřnímu řádu věznice, který kromě jiného vymezuje druh a obsah činností, které jsou pro jednotlivé skupiny odsouzených buď povinné nebo dobrovolné. Okruh konkrétních činností, kterých je odsouzený povinen se zúčastnit nebo které může vykonávat, jsou stanoveny v programu zacházení.

(2) K dosažení účelu výkonu trestu věznice stanoví pro každého odsouzeného program zacházení jako základní formu cílevědomého a komplexního působení ~~na odsouzeného~~, **jehož cílem je připravit odsouzeného na soběstačný život v souladu se zákonem po propuštění z výkonu trestu. Součástí působení na odsouzeného jsou rovněž metody a formy práce zaměřené na oblast řešení důsledků a dopadů trestné činnosti na poškozeného.** Program se nezpracovává v případech, kdy odsouzený má vykonat trest nebo jeho zbytek ve výměře nepřesahující 3 měsíce.

(3) Rozhodnutí ředitele věznice o povolení opustit věznici je veřejnou listinou, kterou lze prokázat totožnost odsouzeného.

§ 41

Program zacházení

(1) Program zacházení se zpracovává na základě komplexní zprávy o odsouzeném s ohledem na délku trestu, charakteristiku osobnosti a příčiny trestné činnosti.

(2) Komplexní zpráva je shrnutím výsledků psychologického, pedagogického, **sociálního**, případně lékařského posouzení, **hodnocení rizik a potřeb** a jiných dostupných materiálů k osobě odsouzeného; její obsah je důvěrný. **S obsahem komplexní zprávy může být bez souhlasu odsouzeného seznámeno státní zastupitelství, které koná dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu.**

(3) Program zacházení obsahuje konkrétně formulovaný cíl působení na odsouzeného, metody zacházení s odsouzeným směřující k dosažení cíle a způsob a četnost hodnocení. Pravidelnou součástí programu zacházení je určení způsobu zaměstnávání odsouzeného, **případně** jeho účasti na pracovní terapii, vzdělávání anebo jiné náhradní činnosti, směřující k vytvoření předpokladů pro jeho ~~samostatný způsob života~~ **soběstačný život v souladu se zákonem.** Pokud u odsouzeného přichází v úvahu více variant programu zacházení, umožní se mu výběr.

~~(4) V rámci programu zacházení se pro odsouzeného nejméně 3 měsíce před propuštěním vytvářejí podmínky pro jeho samostatný způsob života.~~

(4) V rámci programu zacházení se pro odsouzené nezařazené do výstupního oddělení vytvářejí nejméně 3 měsíce před propuštěním podmínky pro soběstačný život v souladu se zákonem a za tím účelem se aktualizuje program zacházení.

(5) Při vypracování programu zacházení věznice podle potřeby spolupracuje s příslušnými orgány sociálního zabezpečení.

§ 42a

Předávání odsouzených

(1) Odsouzený se předá policejnímu orgánu mimo věznici na dobu nezbytně nutnou k provedení úkonu probíhajícího řízení na základě písemné žádosti obsahující odůvodnění takového postupu. Žádost zašle policejní orgán alespoň 3 dny před provedením takového úkonu řediteli věznice. Žádost musí být schválena ředitelem příslušného útvaru Policie České republiky nebo jím písemně pověřeným příslušníkem Policie České republiky, náčelníkem Vojenské policie, anebo vedoucím příslušníkem Generální inspekce bezpečnostních sborů.

(2) Jestliže je odsouzený předán na dobu převyšující 24 hodin a úkon je prováděn mimo obec, v níž se nachází věznice, kde je odsouzený umístěn, může být do ukončení úkonu odsouzený umístěn ve věznici, která je nejbližší místu, kde je úkon prováděn. Eskorty mezi věznicemi zajišťuje Vězeňská služba.

(3) V době od předání odsouzeného policejnímu orgánu až do jeho vrácení nebo umístění do jiné věznice zajišťuje ostrahu odsouzeného Policie České republiky.

§ 43

Účast církví, náboženských společností, zájmových sdružení občanů, nevládních organizací a dalších orgánů a institucí na naplňování účelu trestu

(1) Na naplňování účelu trestu se v souladu se zvláštními právními předpisy mohou podílet po dohodě s generálním ředitelem Vězeňské služby, případně ředitelem věznice registrované církve a náboženské společnosti, zájmová sdružení občanů, nevládní organizace a další orgány a instituce, se kterými odsouzený udržuje styk a které mohou přispět k plnění účelu výkonu trestu (dále jen "orgány a instituce").

(2) Pověření zástupci orgánů a institucí mohou po dobu výkonu trestu udržovat s odsouzeným osobní styk, zajímat se o jeho chování ve výkonu trestu a pomáhat mu při vytváření příznivých podmínek pro jeho ~~samostatný způsob života~~ **soběstačný život v souladu se zákonem**. Na požádání je věznice informuje o stavu převýchovy a chování odsouzeného, pokud s tím odsouzený souhlasí.

(3) Zástupce orgánů a institucí pověřené výkonem oprávnění podle odstavce 2 věznice poučí o povinnosti dodržovat právní předpisy pro výkon trestu a respektovat vnitřní řád věznice včetně časového režimu života odsouzených rozvrhu dne.

(4) Věznice v případě potřeby zabezpečí vhodné prostory a podmínky pro činnost orgánů a institucí tak, aby nebylo narušeno nebo ohroženo plnění programů zacházení.

(5) Poskytování humanitárních služeb ve věznici podle odstavců 1 až 4 se nepovažuje za návštěvy podle § 19.

§ 46

Kázeňské tresty

(1) Kázeňským přestupkem je zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu.

(2) Za kázeňský přestupek lze odsouzenému uložit kázeňský trest. Kázeňský trest se neuloží, jestliže samotným projednáním kázeňského přestupku s odsouzeným lze dosáhnout sledovaného účelu.

(3) Kázeňskými tresty jsou:

- a) důtka,
- b) snížení kapesného nejvýše o jednu třetinu až na dobu 3 kalendářních měsíců,
- c) zákaz přijetí jednoho balíčku v kalendářním roce,
- d) pokuta až do výše ~~1 000 Kč~~ **5 000 Kč**,
- e) propadnutí věci,
- f) umístění do uzavřeného oddělení až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení,
- g) celodenní umístění do uzavřeného oddělení až na 20 dnů,
- h) umístění do samovazby až na 20 dnů,
- i) odnětí výhod vyplývajících z předchozí kázeňské odměny.

(4) Výkon kázeňských trestů uvedených v odstavci 3 písm. f) a g) lze uložit též podmíněně se zkušební dobou až na 6 měsíců. Zkušební doba počíná běžet právní mocí rozhodnutí o kázeňském přestupku. Nespáchá-li odsouzený během zkušební doby jiný kázeňský přestupek, kázeňský trest se zahradí. V opačném případě odsouzený kázeňský trest vykoná; tím není dotčena jeho odpovědnost za kázeňský přestupek spáchaný ve zkušební době.

§ 47

Ukládání kázeňských trestů

(1) Kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se ~~k věci vyjádřil~~ **vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhopvat provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.**

(2) Uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Za kázeňský přestupek lze uložit jen jeden kázeňský trest. Trest propadnutí věci lze uložit i vedle jiného kázeňského trestu.

(3) Kázeňský trest nelze uložit, jestliže od spáchaní kázeňského přestupku uplynula doba jednoho roku.

§ 58

(1) Pokud tato hlava neobsahuje ustanovení zvláštní, užije se na výkon trestu dále uvedených skupin odsouzených ostatních ustanovení tohoto zákona.

(2) Při výkonu trestu odsouzených uvedených v této hlavě se přihlíží k jejich psychickým, fyziologickým a věkovým zvláštnostem.

(3) Pro odsouzené uvedené v § 67, ~~69, 70 a 71~~ **69 a 70** se zpravidla ve věznici zřizují specializovaná oddělení.

§ 61

(1) Během výkonu trestu odsouzeného, který nedovršíl 18. rok věku, se věznice především zaměří na jeho výchovu a zabezpečení jeho přípravy na budoucí povolání.

(2) Mladistvému, který má plnit povinnou školní docházku, věznice zabezpečí její plnění vyučováním místo výkonu práce.

(3) Má-li ředitel věznice za to, že u mladistvého, který ve výkonu trestu dovršíl 19. rok věku, bude dosaženo účelu trestu jeho výkonem ve věznici pro ostatní odsouzené, podá soudu návrh na přeřazení mladistvého. Přitom přihlíží zejména k dosaženému stupni jeho výchovy a k délce nevykonaného zbytku trestu.

(4) I když soud rozhodl o ponechání mladistvého po dovršení 19. roku věku ve věznici pro mladistvé, může ředitel věznice podat návrh na jeho přerazení podle odstavce 3, jestliže odsouzený soustavně porušuje nebo závažným způsobem porušil stanovené povinnosti, pořádek nebo kázeň.

(5) Při stanovení obsahu programu zacházení s mladistvým se vždy sleduje zabezpečení jeho pracovní kvalifikace a ~~samostatný způsob života~~ **soběstačný život v souladu se zákonem.**

(6) K formě a obsahu přípravy mladistvého na budoucí povolání věznice požádá o vyjádření zákonného zástupce mladistvého, pokud s mladistvým ve výkonu trestu udržuje styk, a příslušný orgán sociálněprávní ochrany dětí. K zařazení mladistvého do práce se vyjádření zákonného zástupce mladistvého ani orgánu sociálněprávní ochrany nevyžaduje; tím není dotčena povinnost věznice úzce spolupracovat s rodiči nebo jinými zákonnými zástupci mladistvých.

(7) Pro mladistvého je účast na stanovené formě vzdělávání a dalších určených aktivitách programu zacházení povinná, **pokud je k němu zdravotně způsobilý**; po dobu výuky se mladistvý nezařazuje do práce a jeho vzdělávání se uskutečňuje formou denního studia.

(8) Mladistvý má právo přijímat návštěvy na dobu 5 hodin během jednoho kalendářního měsíce.

(9) Věznice umožní zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu pověřenému zajišťováním sociálněprávní ochrany dětí při výkonu jeho oprávnění navštěvovat mladistvého a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. Tyto návštěvy se nezapočítávají do návštěv podle odstavce 8.

§ 67

Výkon trestu u matek nezletilých dětí

(1) V případech hodných zvláštního zřetele, jestliže takový postup umožňují podmínky ve věznici a osobnostní předpoklady odsouzené ženy, může být odsouzené ženě na její žádost povoleno, aby ve výkonu trestu měla u sebe a starala se o své dítě zpravidla do 3 let jeho věku, pokud takové dítě nebylo soudem svěřeno do výchovy jiné osoby. Před rozhodnutím si ředitel věznice vyžádá posouzení lékaře a klinického psychologa a orgánu sociálněprávní ochrany dětí, zda je takový postup ve prospěch dítěte.

(2) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle odstavce 1 může odsouzená žena podat do 3 dnů od jeho oznámení stížnost, jež má odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.

(3) Byla-li žádost podle odstavce 1 zamítnuta, může ji odsouzená žena opakovat nejdříve po 3 měsících od právní moci rozhodnutí.

(4) Věznice umožní příslušnému orgánu sociálněprávní ochrany dětí²¹⁾ pravidelně sledovat vývoj dítěte, o které odsouzená žena pečuje ve věznici.

(5) Základem programu zacházení je u matky, které bylo povoleno mít u sebe a starat se o své dítě, celodenní péče o dítě.

(6) Ředitel věznice může rozhodnout o zrušení povolení mít ve výkonu trestu u sebe své dítě a starat se o ně, a to na základě negativního vyjádření lékaře nebo klinického psychologa anebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí k dalšímu pobytu dítěte s matkou ve věznici. O tomto rozhodnutí ředitele informuje věznice neprodleně okresní soud a orgán sociálně-právní ochrany dětí, v jejichž obvodu se věznice nachází.

(7) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle odstavce 6 může odsouzená žena podat do 3 dnů od jeho oznámení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje bezodkladně generální ředitel Vězeňské služby nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.

²¹⁾ § 19 písm. o) a § 56 odst. 1 zákona č. 114/1988 Sb., ve znění zákona č. 169/1999 Sb.

§ 69

(1) Odsouzeným trvale pracovní nezařaditelným je odsouzený,

- a) který je starší 65 let, pokud sám nepožádá o zařazení do práce,
- b) který byl uznán invalidním ve třetím stupni²²⁾, **ledaže sám požádá o zařazení do práce a jeho pracovní schopnost takovéto zařazení připouští**, nebo
- c) jehož zdravotní stav neumožňuje trvalé pracovní zařazení.

(2) Trvale pracovní nezařaditelným odsouzeným lze ukládat jen takové kázeňské tresty, které lze jinak uložit mladistvým.

²²⁾ § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

§ 70

U odsouzených

- a) s poruchou duševní a poruchou chování,
- b) s poruchou osobnosti a chování, způsobenou užíváním ~~psychotropních~~ **návykových** látek, nebo
- c) s mentální retardací

se ve vnitřním řádu věznice, zejména při volbě obsahu a forem programu zacházení, přihlíží k závěrům odborného lékařského posouzení těchto odsouzených a k nutnosti individuálního nebo skupinového terapeutického působení.

§ 71

(1) Vnitřní řád věznice, jakož i obsah a formy zacházení s odsouzenými k doživotnímu trestu musí přihlížet též k povaze tohoto trestu a nebezpečnosti odsouzených, kterým je takový trest uložen.

~~(2) Návštěvy, vycházky a výkon kázeňských trestů probíhají zpravidla odděleně od ostatních odsouzených.~~

(3) Odsouzenému k doživotnímu trestu nelze přerušit výkon trestu nebo mu udělit kázeňskou odměnu spočívající v povolení dočasně opustit věznici v souvislosti s návštěvou nebo s programem zacházení.

(4) Odsouzení k doživotnímu trestu jsou ubytováni zpravidla po jednom.

Díl 9

Výkon trestu velmi nebezpečných odsouzených

§ 72a

(1) Velmi nebezpečným odsouzeným je odsouzený,

- a) který byl odsouzen k výjimečnému trestu,**
- b) proti kterému je vedeno trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin spáchaný během výkonu vazby nebo výkonu trestu,**
- c) který se v posledních pěti letech pokusil uprchnout nebo uprchl z výkonu vazby nebo výkonu trestu,**
- d) u kterého lze důvodně předpokládat, že ohrozí bezpečnost jiných osob.**

(2) Velmi nebezpečný odsouzený se zpravidla umísťuje do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením. Rozhodnutí ředitele věznice o zařazení do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením se vyhotovuje písemně a doručuje se odsouzenému. Proti rozhodnutí může odsouzený podat do 3 dnů od doručení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby.

(3) Velmi nebezpečný odsouzený podle odstavce 1 písm. a) až c) se do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením umístí na dobu nejdéle 90 dnů. Nejsou-li v této době zjištěny důvody podle odstavce 1 písm. d), odsouzený se z tohoto oddělení vyřadí. Jsou-li v této době takové důvody zjištěny, odsouzený se v tomto oddělení ponechá, a to i opakovaně, nejdéle na dalších 180 dnů.

(4) Velmi nebezpečný odsouzený podle odstavce 1 písm. d) se do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením umístí na dobu nejdéle 180 dnů. Nejsou-li v této době zjištěny důvody pro toto umístění, odsouzený se z tohoto oddělení vyřadí. Jsou-li v této době takové důvody zjištěny, odsouzený se v tomto oddělení ponechá, a to i opakovaně, nejdéle na dalších 180 dnů.

(5) Odsouzený zařazený do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením může požádat ředitele věznice o vyřazení z tohoto oddělení má-li za to, že důvody pro takové zařazení nenastaly nebo pominuly. Rozhodnutí o žádosti se vyhotovuje písemně a doručuje se odsouzenému. Proti rozhodnutí může odsouzený podat do 3 dnů od doručení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Byla-li žádost odsouzeného zamítnuta, může ji odsouzený podat znovu až po uplynutí tří měsíců od právní moci rozhodnutí.

§ 74

Výstupní oddělení

(1) Ve věznicích se zřizují výstupní oddělení, do nichž se přiměřenou dobu před očekávaným skončením výkonu trestu zpravidla ~~umísťují~~ **zařazují odsouzení, kterým byl uložen trest na dobu delší než 3 roky, a odsouzení, jimž je třeba pomáhat při vytváření příznivých podmínek pro ~~samostatný způsob života~~ **soběstačný život v souladu se zákonem.****

~~(2) Programy zacházení s odsouzenými zařazenými do výstupního oddělení jsou zaměřeny na jejich přípravu pro samostatný způsob života.~~

(2) Programy zacházení jsou po zařazení odsouzených do výstupního oddělení aktualizovány a zaměřeny na jejich přípravu na soběstačný způsob života v souladu se zákonem.

§ 75

Spolupráce s orgány sociálního zabezpečení

Po dobu výkonu trestu věznice vytvářejí předpoklady ~~pro plynulý přechod odsouzených do samostatného způsobu života po propuštění z výkonu trestu k tomu,~~ **aby odsouzení mohli pro propuštění z výkonu trestu plynule přejít do soběstačného života v souladu se zákonem.** Přitom úzce spolupracují s příslušnými orgány sociálního

zabezpečení, zejména jim poskytují včas potřebné informace a umožňují jim průběžný kontakt s odsouzeným.